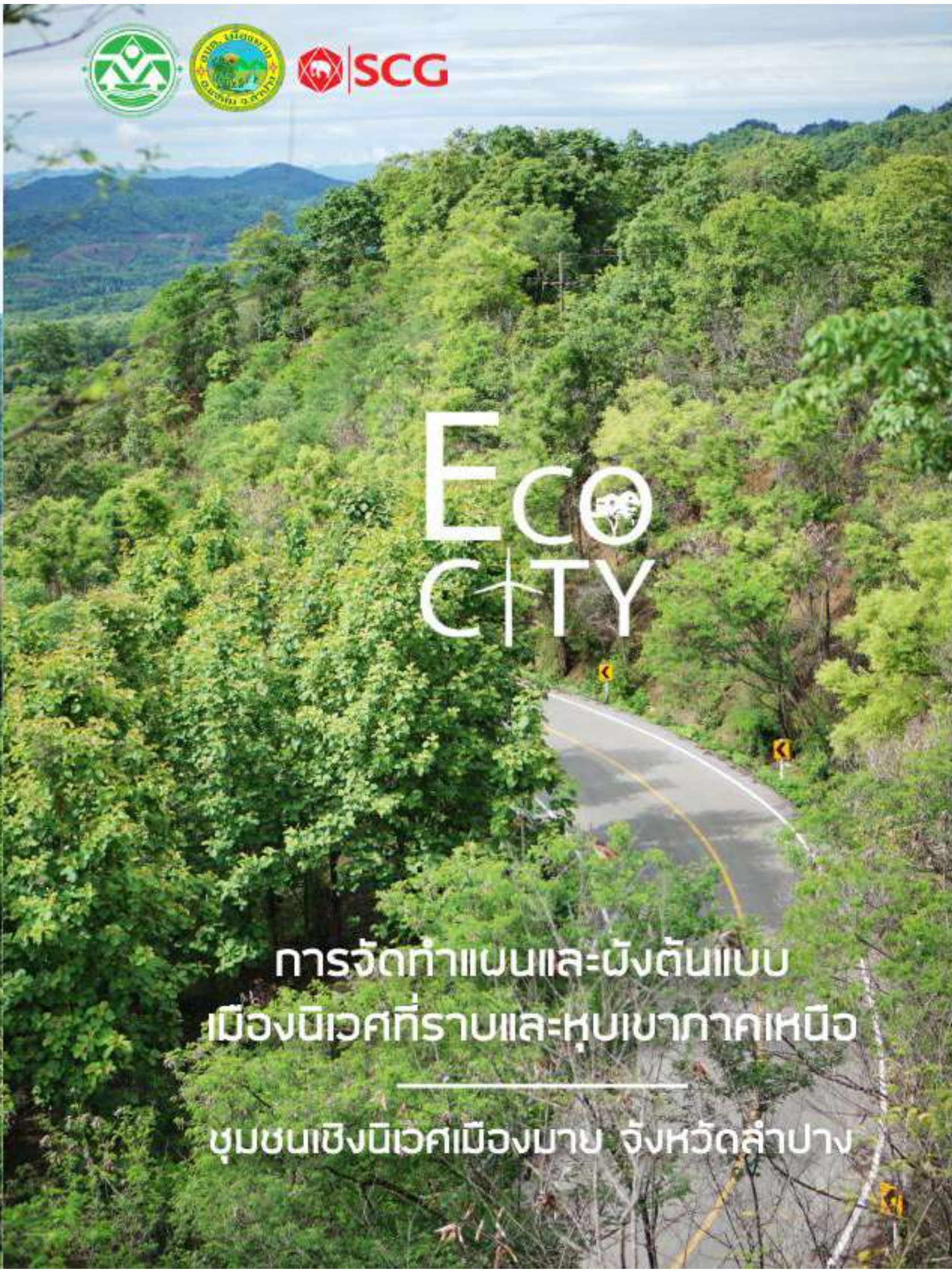

กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ : 02 265 6570

Eco
CITY

Eco
CITY

การจัดทำแบบและผังต้นแบบ
เมืองนิเวศที่ราบและหุบเขากภาคเหนือ

ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาข จังหวัดลำปาง

ภาพกองข้าวดอกกำบังหลวง ตีพิมพ์ลงในหนังสือ

Temples and Elephants : Travels in Siam in 1881 – 1882

โดยผู้แต่งคือ Carl Alfred Bock นักธรรมชาติวิทยาชาวเยอรมัน

ผู้เดินทางเข้าสำรวจดินแดนสยาม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔

คำขวัญตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

บ้านข้าฯ บ้านไม้ บ้านไปบ้านสาน

บ้านป่าไม้ซาง บ้านสานกองข้าว

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจประการหนึ่งในการจัดทำและเสนอแนะนโยบายและแผนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองและชนบท ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความสำคัญของระบบนิเวศของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชน จำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ เพื่อสร้างความสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานนโยบายฯ จึงได้จัดทำ “โครงการขับเคลื่อนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco - City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแนวทางและรูปแบบการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ ส่งเสริมปฏิบัติในพื้นที่ รวมทั้งจัดทำแผนและผังต้นแบบเมืองนิเวศ และแนวปฏิบัติแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและสมดุลเชิงระบบนิเวศกับฐานทรัพยากรของพื้นที่ โดยมีพื้นที่ต้นแบบ ๒ พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และเทศบาลตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เป็นต้นแบบเมืองนิเวศชายฝั่งทะเล

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับบริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด ซึ่งเห็นสอดคล้องว่ากรอบและแนวทางการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีความครอบคลุม ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ อันจะก่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป โดยบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในการนำกรอบการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ ประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่ โดยเน้นสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อจัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับระบบนิเวศของพื้นที่ โดยมีพื้นที่เป้าหมายแห่งแรกในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่มีความสำคัญยิ่ง ไปสู่การเป็นชุมชนเชิงนิเวศ ที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับระบบนิเวศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยรักษาสมดุลทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ไว้ไม่ให้ส่งผลเสียหายแก่ส่วนรวมในอนาคต และนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด

มีนาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า	
คำนำ	ก	
สารบัญ	ข	
สารบัญตาราง	ง	
สารบัญรูปภาพ	จ	
ส่วนที่ ๑	บทนำ	๑-๑
	การจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศสู่การพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลเมืองมาย	๑-๑
	<ul style="list-style-type: none">แนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน	๑-๓ ๑-๗
	<ul style="list-style-type: none">การจัดจำแนกเมืองและชุมชนตามระบบนิเวศของประเทศไทย	๑-๑๐
	<ul style="list-style-type: none">กรอบการดำเนินงานการพัฒนาเมืองและชุมชนเมืองนิเวศ	๑-๑๒
	<ul style="list-style-type: none">แผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ	
ส่วนที่ ๒	ขอบเขตการวางแผนและผังเมือง และข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ : ชุมชนนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๒-๑
	<ul style="list-style-type: none">การกำหนดขอบเขตการวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ	๒-๑
	<ul style="list-style-type: none">การพิจารณาลักษณะระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ	๒-๑
	<ul style="list-style-type: none">ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ ชุมชนนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๒-๔
	<ul style="list-style-type: none">ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย	๒-๖
ส่วนที่ ๓	การประเมินสถานการณ์ ผลการวิเคราะห์บริบท และแนวทางการพัฒนา	๓-๑
	<ul style="list-style-type: none">แนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ต้นแบบชุมชนนิเวศเมืองมาย	๓-๑
	<ul style="list-style-type: none">การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพพื้นที่ (SWOT Analysis)	๓-๘
	<ul style="list-style-type: none">ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๓-๙
	<ul style="list-style-type: none">การวิเคราะห์ระบบกายภาพของขอบเขตนิเวศ	๓-๒๓
	<ul style="list-style-type: none">ผลการวิเคราะห์และประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๓-๓๑
	<ul style="list-style-type: none">ผลการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาเมืองที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้นแบบชุมชนนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๓-๓๘
	<ul style="list-style-type: none">การวิเคราะห์ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	
ส่วนที่ ๔	แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศ	๔-๑
	<ul style="list-style-type: none">แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๔-๑
บรรณานุกรม		

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๒-๑	ข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลเมืองมาย	๒-๖
ตารางที่ ๒-๒	ข้อมูลช่วงอายุและจำนวนประชากรของตำบลเมืองมาย	๒-๖
ตารางที่ ๓-๑	ผังแสดงความเชื่อมโยงแนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๓-๗
ตารางที่ ๓-๒	การประเมินสภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis)	๓-๘
ตารางที่ ๓-๓	ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ของชุมชนนิเวศเมืองมาย	๓-๙
ตารางที่ ๓-๔	ผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ต้นแบบชุมชนนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๓-๓๑
ตารางที่ ๔-๑	แผนนโยบายชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ระดับชุมชน ในภาพรวม	๓-๔๙

สารบัญรูปร่างภาพ

		หน้า
รูปที่ ๑-๑	การเปรียบเทียบการจัดการทรัพยากรแบบดั้งเดิมและแบบยั่งยืน	๑-๓
รูปที่ ๑-๒	การจัดจำแนกเมืองและชุมชนตามระบบนิเวศของประเทศไทย	๑-๗
รูปที่ ๑-๓	กรอบการดำเนินงานเมืองนิเวศด้านกระบวนการ	๑-๑๐
รูปที่ ๑-๔	กรอบการดำเนินงานการพัฒนาเมืองนิเวศด้านตัวชี้วัด	๑-๑๑
รูปที่ ๑-๕	ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบน้ำและพื้นที่สีเขียว	๑-๑๓
รูปที่ ๑-๖	ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑-๑๔
รูปที่ ๑-๗	ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบโครงสร้างการคมนาคมและขนส่ง	๑-๑๕
รูปที่ ๑-๘	ลำดับความเชื่อมโยงของแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ	๑-๑๖
รูปที่ ๒-๑	ที่ตั้งและขอบเขตชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง	๒-๔
รูปที่ ๒-๒	ลักษณะของชุมชนที่ราบเชิงเขาหมู่ที่ ๓ บ้านนางาม ตำบลเมืองมาย	๒-๕
รูปที่ ๒-๓	พื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนบริเวณที่ราบเชิงเขา หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม	๒-๕
รูปที่ ๒-๔	แสดงช่วงอายุของประชากรตำบลเมืองมาย	๒-๗
รูปที่ ๒-๕	ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลเมืองมาย ตะกร้าสานไม้ไผ่และสานกล่อ่งข้าว	๒-๘
รูปที่ ๓-๑	ระดับความเป็นเมืองนิเวศของชุมชนนิเวศเมืองมายจากผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๓-๒๒
รูปที่ ๓-๒	ขอบเขตพื้นที่ศึกษาระบบกายภาพตำบลเมืองมาย	๓-๒๓
รูปที่ ๓-๓	สภาพห้วยแม่ตา บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม	๓-๒๓
รูปที่ ๓-๔	แสดงผลการสำรวจตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้	๓-๒๔
รูปที่ ๓-๕	สภาพทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และพื้นที่เกษตรกรรมของตำบลเมืองมาย	๓-๒๕
รูปที่ ๓-๖	ความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์พื้นถิ่นของตำบลเมืองมาย	๓-๒๕
รูปที่ ๓-๗	เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕ เส้นทางเชื่อมต่อที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม	๓-๒๖
รูปที่ ๓-๘	เส้นทางสัญจรภายในหมู่บ้านตำบลเมืองมาย	๓-๒๗
รูปที่ ๓-๙	การตั้งถิ่นฐานของชุมชนหมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ บริเวณเรียบเส้นทางหลวง	๓-๒๗
รูปที่ ๓-๑๐	สภาพการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนและสถานที่สำคัญของชุมชนตำบลเมืองมาย	๓-๒๘
รูปที่ ๓-๑๑	สถานที่สำคัญที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเมืองมาย	๓-๒๘
รูปที่ ๓-๑๒	ถ้าปีกาะลงในพื้นที่หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เป็น ตำบลเมืองมาย	๓-๒๙
รูปที่ ๓-๑๓	น้ำตกตาดหมอกในพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านนาใหม่ ตำบลเมืองมาย	๓-๒๙
รูปที่ ๓-๑๔	ถ้าหล่มอ่างในพื้นที่หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย	๓-๒๙
รูปที่ ๓-๑๕	รอยพระพุทธรูปที่เกือกแก้วในพื้นที่ หมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง ตำบลเมืองมาย	๓-๓๐
รูปที่ ๓-๑๖	หอดูไฟกิวดูและทิวทัศน์หุบเขาในมุมสูงจากหอดูไฟกิวดู	๓-๓๐
รูปที่ ๓-๑๗	การดำเนินโครงการธนาคารขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย	๓-๔๐
รูปที่ ๓-๑๘	ผลิตภัณฑ์จักสานจากขยะรีไซเคิลของกลุ่มจักสานชุมชนหมู่ ๓ บ้านนางาม	๓-๔๐
รูปที่ ๓-๑๙	กระบวนการระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย	๓-๔๓
รูปที่ ๓-๒๐	กระบวนการระดมความคิดเห็นต่อการจัดทำผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย	๓-๔๓

๑. บทนำ

การจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศสู่การพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลเมืองมาย

เมืองและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ โดยประเทศไทยมีระบบนิเวศที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ อันนำมาซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสิ่งมีชีวิตที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของชุมชน สภาพแวดล้อมที่ดีและระบบนิเวศที่สมดุล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองและชุมชน และจำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ เพื่อสร้างความสมดุลของการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ เป็นหน่วยงานจัดทำและเสนอแนะนโยบายและแผนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความสำคัญของระบบนิเวศเมืองดังกล่าว จึงจัดทำโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Ecological City: Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อจัดทำแนวทางและรูปแบบการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Ecological City: Eco-City) สู่การปฏิบัติในพื้นที่ และ ๒) เพื่อจัดทำแผนและผังต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) และแนวปฏิบัติแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ สู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและสมดุลเชิงระบบนิเวศกับฐานทรัพยากรของพื้นที่

การจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศสู่การพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลเมืองมาย เป็นเป้าหมายการดำเนินการภายใต้ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อพัฒนาเมืองและชุมชนเชิงนิเวศสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ระหว่าง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กับ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด (SCG) โดยทั้งสองหน่วยงานร่วมนำกรอบการดำเนินงานพัฒนาเมืองและชุมชนเชิงนิเวศ มาเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศ ซึ่งการจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเป็นการบูรณาการและสังเคราะห์ผลจากกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการวางแผนและการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน การจัดทำระบบฐานข้อมูลและสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเมืองและชุมชน การใช้มาตรการ และเครื่องมือกลไกที่เหมาะสม ในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน โดยมีพื้นที่เป้าหมายแห่งแรก คือ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ทั้งนี้ ผลของกระบวนการดำเนินงาน นอกจากจะได้ผลผลิตในการจัดทำแผนและผังนโยบายชุมชนเชิงนิเวศ กระบวนการพัฒนาแผนและผังร่วมกับภาคีการพัฒนาเมืองต่าง ๆ แล้วนั้น ยังสร้างกระบวนการเรียนรู้และบทเรียนจากการนำกรอบการดำเนินงานไปปฏิบัติพื้นที่ต้นแบบ เพื่อนำไปสนับสนุนการพัฒนาคู่มือการวางแผนและการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน สำหรับใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

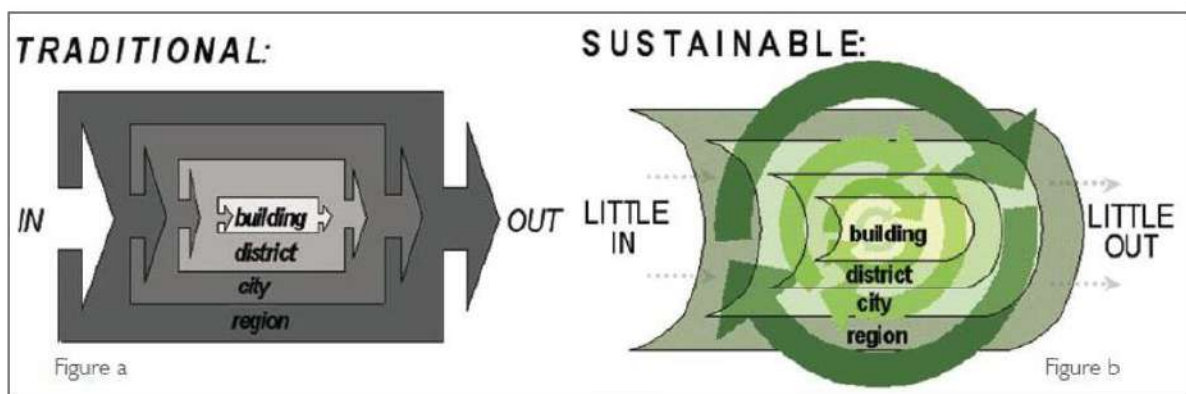
เอกสารการจัดทำแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ : ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปางฉบับนี้ จะอภิปรายข้อมูล ผลการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานในพื้นที่ต้นแบบตามกรอบการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ ในกรณีพื้นที่ต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง โดยประกอบด้วย ๖ ส่วนหลัก ได้แก่ ๑) การนำเสนอกรอบการดำเนินงานการพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศสำหรับประเทศไทย ๒) การนำเสนอขอบเขตการวางแผนและผัง ข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ต้นแบบชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ๓) การประเมินสถานการณ์ ผลการวิเคราะห์และแนวทางการพัฒนา ๔) การนำเสนอวิสัยทัศน์ ประเด็นเป้าหมาย และแนวคิดหลักในการวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ ๕) การนำเสนอแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ สำหรับพื้นที่ต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ : ชุมชนนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง และ ๖) แนวทางการนำแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีการพัฒนาหลักในเมืองนิเวศ

การพัฒนาเมืองและชุมชนตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

แนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

เมืองนิเวศ (Eco-City) เป็นวิวัฒนาการมาจากแนวคิดนิเวศวิทยาชุมชนเมือง (Urban Ecology) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ชุมชนเมืองในแง่ของระบบนิเวศเหมือนกับระบบนิเวศธรรมชาติอื่นๆ ซึ่งมีการนำเข้าพลังงานและปัจจัย และผ่านกระบวนการขององค์ประกอบและระบบเมือง นิเวศวิทยาชุมชนเมือง จึงประกอบด้วย ประชากร สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น รวมถึงระบบนิเวศที่ร่วมกันผลิตพลังงานและสิ่งจำเป็นต่างๆ เพื่อความคงอยู่ของระบบ เมื่อนิเวศวิทยาชุมชนเมืองทำงานสมบูรณ์ก็จะสามารถพึ่งพาตนเองและเกิดความยั่งยืน

ด้วยพื้นฐานแนวคิดนี้ เมืองนิเวศ จึงเป็นการพัฒนาเมืองเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการอยู่อาศัย โดยให้กิจกรรมของเมืองมีผลกระทบต่อธรรมชาติน้อยที่สุด และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและความยั่งยืนของเมือง ซึ่งในกระบวนการทำงานของระบบเมืองจะมีความต่างอย่างชัดเจนกับกระบวนการแบบดั้งเดิม ซึ่งมีการนำเข้าทรัพยากร อาทิ ปัจจัย พลังงาน น้ำ และนำของเสียต่างๆ ออกจากระบบ (inward and outward flows) แต่จะคำนึงถึงการนำเข้าและส่งออกที่น้อยที่สุด (resistance to incoming flows and retention of outgoing movement) ความสำคัญจึงอยู่ที่การพัฒนาวงจรการหมุนเวียนทรัพยากรภายในระบบเมืองปัจจุบัน เป้าหมายของเมืองนิเวศหลายเมือง จึงเป็นการลดการปลดปล่อยคาร์บอน (zero-carbon release) ผลิตพลังงานทั้งหมดจากพลังงานทดแทน และผสานเมืองเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม เมืองนิเวศยังมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชากร โดยการจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

รูปที่ ๑-๑ เปรียบเทียบการจัดการทรัพยากรแบบดั้งเดิมและแบบยั่งยืน

ที่มา: Philine Gaffron, Gé Huismans, and Franz Skala (๒๐๐๘)

นิยามของเมืองนิเวศ (Eco-City)

ในปัจจุบันยังไม่มีคำจำกัดความที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับสากลในทางวิชาการของ ‘เมืองนิเวศ’ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการด้านนิเวศวิทยาเมืองและสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันถึงเป้าหมายหลักของการพัฒนาเมืองนิเวศ และองค์กรนานาชาติหลายแห่งได้นำไปพัฒนาเป็นกรอบการทำงานเมืองนิเวศเพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน โดยนิยามต่างๆ เป็นการต่อยอดจากนิยามที่ Richard Register ผู้ริเริ่มถ่ายทอดแนวคิดเมืองนิเวศ ให้นิยามไว้ว่า “Eco-city is an ecologically healthy city” (Register, ๒๐๐๖) กล่าวคือ เมืองนิเวศเป็นการปรับปรุงแบบองค์ประกอบของเมืองให้สอดคล้องกับระบบนิเวศตามธรรมชาติ มุ่งสร้างการดำรงชีวิตที่ดีของระบบนิเวศเมืองและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mark Roseland นักวิชาการด้านนิเวศวิทยาเมือง ที่กล่าวว่า “การพัฒนาเมืองนิเวศ คือ การวางรูปแบบของเมืองที่สามารถรองรับกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ โดยมุ่งให้ผู้อยู่อาศัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีในเขตจำกัดของการไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” (Roseland, ๑๙๙๗) หรือการพยายามจำกัดอัตราการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน และอัตราการปล่อยของเสียจากระบบเมือง ให้น้อยกว่าอัตราการปรับตัวเพื่อสร้างทรัพยากรธรรมชาติและดูดซับมลภาวะและของเสียของระบบนิเวศธรรมชาติ

แนวคิดของเมืองนิเวศของกลุ่มสหภาพยุโรป ภายใต้โครงการ Joint ECO-City developments in Scandinavia and Spain ให้นิยามว่า “การสร้างเมืองที่มีดุลยภาพกับระบบนิเวศทางธรรมชาติ โดยอาศัยหลักการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การวางผังเมืองที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การวางระบบการขนส่ง และการไหลของวัสดุที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” แนวทางการพัฒนาเมืองของธนาคารโลก ภายใต้โครงการ Eco²City เน้น “การพัฒนาเมืองที่มีดุลยภาพระหว่างมิติเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดปริมาณของเสียและมลภาวะภายในเมือง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากร” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCAP และ UN-Habitat ที่สนับสนุนให้ “สร้างดุลยภาพระหว่างมิติเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม” โดยส่งเสริมให้เมืองเติบโตในมิติเศรษฐกิจ ในกรอบเขตแดนของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักแนวคิดของประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ

จากแนวคิดและความหมายของเมืองนิเวศข้างต้น ได้สรุปความหมายเมืองนิเวศ เพื่อการขับเคลื่อนของประเทศไทย ดังนี้

เมืองนิเวศ หมายถึง เมืองและชุมชนที่การพัฒนามีความสมดุลกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมือง ต้องคำนึงถึงการลดของเสียและมลภาวะ และการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เป้าหมายหลักในการดำเนินงานเมืองนิเวศ ประกอบด้วย

- การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากร และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวและแหล่งน้ำทั้งในและรอบเมือง และการจัดการประสิทธิภาพพลังงาน และสนับสนุนพลังงานทดแทน
- การลด ควบคุม และจัดการของเสีย และมลพิษ ได้แก่ มลพิษทางอากาศ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอย
- การเสริมสร้างความสามารถในการป้องกันภัยพิบัติ โดยเฉพาะภัยพิบัติทางน้ำสำหรับเมืองชายฝั่งและเมืองในที่ลุ่มต่ำ และความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมสำหรับคนทุกกลุ่มที่อาศัยในเมือง

หน่วยการดำเนินงาน ดำเนินการได้ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ เมืองและชุมชน โดยหมายรวมถึงชุมชนทั้งที่อยู่ภายในเมืองและชุมชนโดยรอบเมือง ซึ่งมีความเชื่อมโยงทางระบบนิเวศ ระบบเศรษฐกิจและสังคม และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน รวมถึงควรมีการพิจารณาความเชื่อมโยงในลักษณะกลุ่มเมืองที่มีทั้งความเชื่อมโยงทางระบบนิเวศ ผลกระทบ และความจำเป็นในการร่วมมือจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในนิเวศที่อยู่ร่วมกัน

ลักษณะสำคัญของการดำเนินงานเมืองนิเวศ

- **มองภาพรวม และความเชื่อมโยง** การดำเนินงานเมืองนิเวศพิจารณาระบบเมือง ซึ่งโดยมากเป็นลักษณะของกลุ่มเมืองและชุมชน และความเชื่อมโยงกับระบบนิเวศและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในเมืองและพื้นที่โดยรอบ ที่สำคัญที่ระบบเมืองตั้งอยู่และมีผลกระทบ แนวทางเมืองนิเวศจึงส่งเสริมการวางแผนพัฒนาเมืองร่วมกันอย่างเป็นระบบ

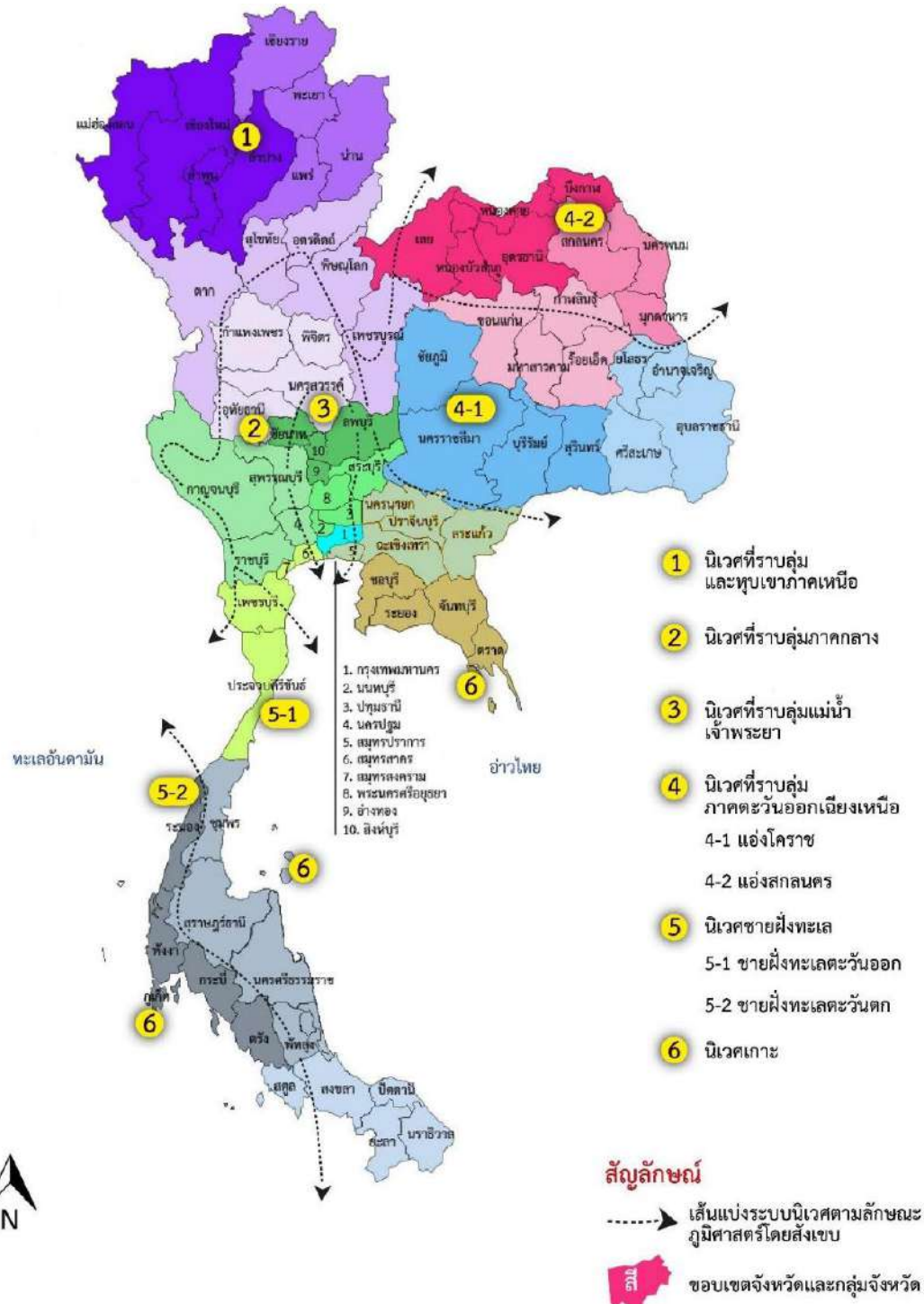
- **ครอบคลุมความยั่งยืน ๓ ระดับ** เนื่องจากไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะการแก้ปัญหาภายในเมือง การดำเนินงานเมืองนิเวศ

จึงครอบคลุมความยั่งยืนทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ ความยั่งยืนของคุณภาพชีวิตของประชากร ความยั่งยืนของระบบเมืองและกลุ่มเมือง และความยั่งยืนของระบบนิเวศถิ่นที่ตั้งถิ่นฐาน

- **เป็นการทำงานเชิงกระบวนการ (Process-oriented development)** แต่ละเมืองสามารถมีแนวทางเป้าหมาย และมาตรการที่ต่างกันในการพัฒนาเป็นเมืองนิเวศตามแต่ความเหมาะสมของบริบท อย่างไรก็ตาม เมืองนิเวศ มีลักษณะพื้นฐานร่วมกัน การดำเนินงานเมืองนิเวศจึงมีกรอบการทำงานเป็นขั้นตอน พร้อมตัวชี้วัด แนวทาง และมาตรการเสนอแนะ เพื่อให้เมืองสามารถวิเคราะห์ ประเมินระดับการดำเนินงาน และพัฒนาสู่ความเป็นเมืองนิเวศเป็นลำดับ

การจัดจำแนกเมืองและชุมชนตามระบบนิเวศของประเทศไทย

การประเมินที่ตั้งเมืองและกลุ่มเมือง โดยเทคนิคการซ้อนทับของแผนที่ทางภูมิศาสตร์ กับขอบเขตของกลุ่มจังหวัด และการพิจารณาภาพถ่ายดาวเทียม สามารถจำแนกได้ ๖ กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขปดังต่อไปนี้

รูปที่ ๑-๒ การจัดจำแนกเมืองและชุมชนตามระบบนิเวศของประเทศไทย

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

๑. นิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ (North Continental Highland Ecosystem) เป็นบริเวณเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของประเทศ ความสูงยอดเขาเฉลี่ย ๑,๖๐๐ เมตร มีพื้นที่ราบบริเวณหุบเขาและแถบลุ่มแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน กก และอิง ซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว พืชไร่ และไม้ผล กลุ่มเมืองสำคัญ ได้แก่ กลุ่มเมืองเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน กลุ่มเมืองเชียงราย น่าน พะเยา แพร่ และกลุ่มเมืองตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์

๒. นิเวศที่ราบลุ่มภาคกลาง (Central Plain Ecosystem) แบ่งออกเป็น ๒ บริเวณ คือ ที่ราบลุ่มภาคกลางตอนบน (Upper Central Plain) ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบลูกฟูก และที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่าง (Lower Central Plain) ซึ่งเป็นที่ราบกว้างที่เกิดจากการทับถมของตะกอน และดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ กลุ่มเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนบน ได้แก่ กลุ่มเมืองตาก พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย เพชรบูรณ์ และกลุ่มเมืองกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี และกลุ่มเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ กลุ่มเมืองชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และกลุ่มเมืองนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ

๓. นิเวศที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา (Chao Phraya Plain Ecosystem) มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑๒,๘๒๗,๑๓๕ ไร่ มีความยาวประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร ทิศเหนือจรดจังหวัดอุตรดิตถ์ ทิศใต้จรดอ่าวไทย ที่จังหวัดสมุทรปราการ ความกว้างตามแนวทิศตะวันตก - ทิศตะวันออก ช่วงความกว้างที่สุดอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ ๒๕๐ กิโลเมตร ความกว้างน้อยที่สุดอยู่ที่จังหวัดชัยนาท ๕๐ กิโลเมตร เป็นบริเวณที่ราบที่มีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก กลุ่มเมืองที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านมี ๙ เมือง ได้แก่ นครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี (อำเภอปากเกร็ด) กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ซึ่งหลายเมืองมีความสำคัญทางเศรษฐกิจสูง ทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

๔. นิเวศที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Plateau Ecosystem) จำแนกเป็น แอ่งโคราชและแอ่งสกลนคร

- **แอ่งโคราช** มีพื้นที่ประมาณ ๓๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเรียบ ความสูงประมาณ ๑๓๐-๒๕๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ระบบนิเวศทามหรือระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีน้ำขังเป็นฤดูกาล ได้แก่ กลุ่มเมืองนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์ กลุ่มเมืองขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และกลุ่มเมืองอุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ

- **แอ่งสกลนคร** พื้นที่ครอบคลุมถึง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่เฉพาะในประเทศไทย ๑๗,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร แม่น้ำมีขนาดเล็กและสายสั้นๆ บริเวณที่มีการทรุดตัวของแผ่นดินทำให้เกิดพื้นที่ลุ่มมีน้ำขังตลอดปีและกลายเป็นหนองบึงกระจายทั่วไป ได้แก่ กลุ่มเมืองหนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู เลย อุตรดิตถ์ และกลุ่มเมืองสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๕. นิเวศชายฝั่งทะเล (Coastal Ecosystem) จำแนกเป็น ชายฝั่งทะเลตะวันออก และชายฝั่งทะเลตะวันตก

- **ชายฝั่งทะเลตะวันออก (อ่าวไทย)** ตั้งอยู่ในทะเลจีนใต้ มหาสมุทรแปซิฟิก แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ อ่าวไทยด้านตะวันออก ได้แก่ บริเวณตั้งแต่กึ่งกลางระหว่างปากแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางตะวันออกเฉียงใต้จรดเขตแดนประเทศกัมพูชาบริเวณบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด และอ่าวไทยด้านตะวันตก เริ่มจากกึ่งกลางระหว่างปากแม่น้ำท่าจีน กับแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางตะวันตก วกไปทางใต้จรดเขตแดนประเทศมาเลเซีย ที่ปากแม่น้ำสุโขง-โกลก จังหวัดนราธิวาส ระยะทาง ๑,๓๓๔ กิโลเมตร ก้นอ่าวไทย คือ ชายฝั่งทะเลตั้งแต่ปากน้ำแม่กลอง ท่าจีน เจ้าพระยา จนถึงบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง เป็นบริเวณที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

- **ชายฝั่งทะเลตะวันตก (อันดามัน)** ที่ราบมีลักษณะแคบ แนวฝั่งมีหน้าผาชันลักษณะเว้าแหว่ง มีอ่าวใหญ่น้อยและเกาะต่าง ๆ มากมาย ฝั่งทะเลอันดามัน นับตั้งแต่ปากน้ำกระบุรี จังหวัดระนองไปทางใต้จนถึงเขตแดนประเทศมาเลเซียที่จังหวัดสตูล ระยะทาง ๙๓๗ กิโลเมตร กลุ่มเมืองชายฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันออก ได้แก่ กลุ่มเมืองสมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด กลุ่มเมืองชายฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก ได้แก่ กลุ่มเมืองสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเมืองชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และกลุ่มเมืองปัตตานี นราธิวาส และยะลา กลุ่มเมืองชายฝั่งทะเลตะวันตก ได้แก่ กลุ่มเมืองระนอง พังงา ภูเก็ต ตรัง และสตูล

๖. นิเวศเกาะ (Islands Ecosystem) หมายถึง แผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบโดยตลอด ซึ่งเป็นภูมิประเทศสำคัญอย่างหนึ่ง เกาะที่มีอยู่ในประเทศไทยทั้งหมดจัดเป็นเกาะริมทวีป น่านน้ำทะเลประเทศไทยมีเกาะ ๙๓๖ เกาะ ใน ๑๙ จังหวัด แบ่งเป็นเกาะในอ่าวไทย ๓๗๔ เกาะ และฝั่งทะเลอันดามัน ๕๖๒ เกาะ ซึ่งเกาะมากกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล รองลงมาอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบางส่วนอยู่ภายใต้การดูแลของกองทัพเรือเพื่อกิจการด้านความมั่นคงของประเทศ เกาะเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทั้งทางบกและทางทะเล เมืองและชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ เกาะภูเก็ต ซึ่งเป็นที่ตั้งจังหวัด เกาะช้าง เกาะสมุย ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกาะตะรุเตา และเกาะพังงา เป็นต้น

กรอบการดำเนินงานการพัฒนาเมืองและชุมชนเมืองนิเวศ

แบ่งเป็น ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในระดับเมืองและชุมชน และด้านตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการวัดผลการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กรอบการดำเนินงานด้านกระบวนการ (Process framework) ประกอบด้วย ๗ ขั้นตอนหลัก ได้แก่

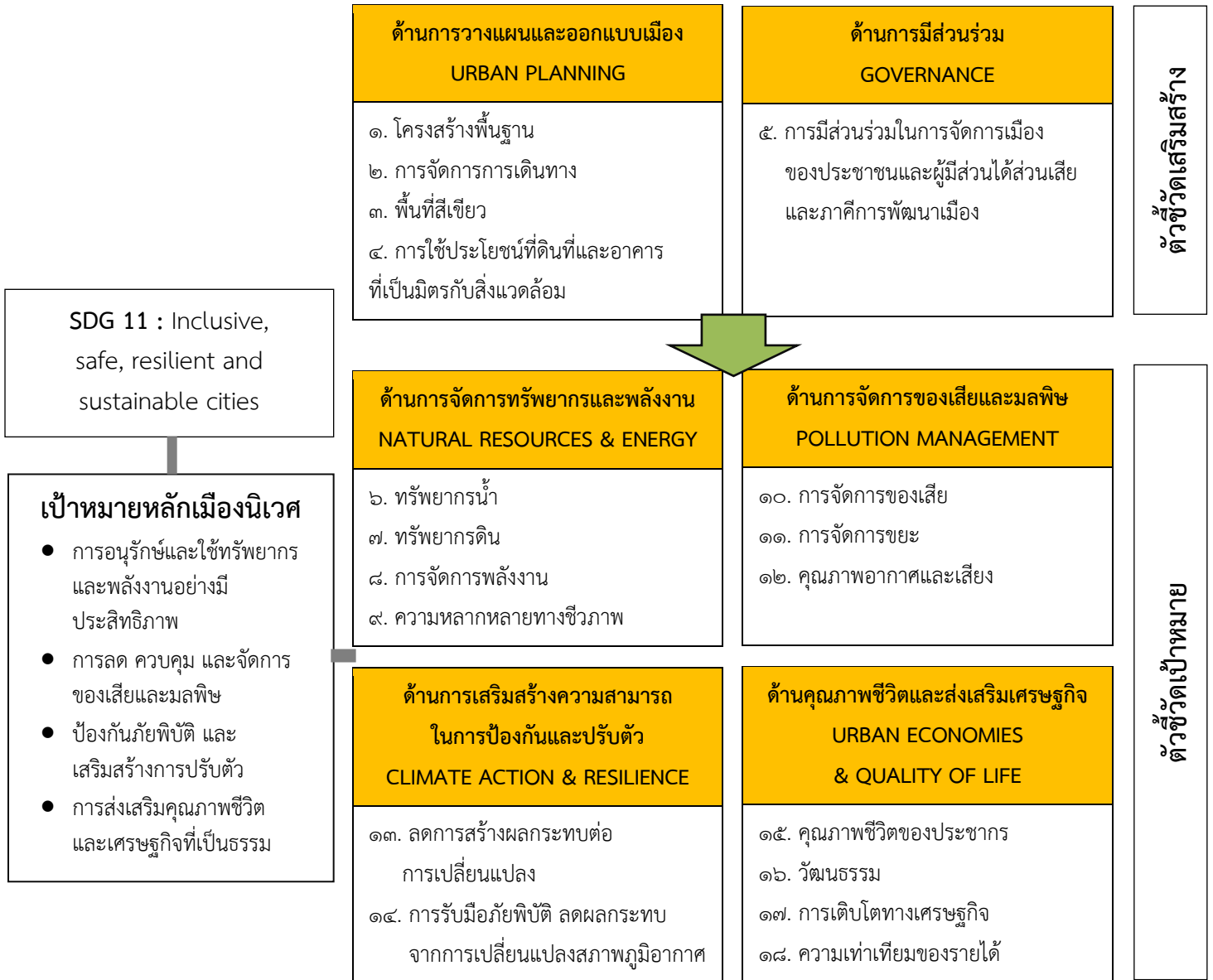

รูปที่ ๑-๓ กรอบการดำเนินงานเมืองนิเวศด้านกระบวนการ

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

กรอบการดำเนินงานด้านตัวชี้วัด (Measuring framework)

แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ตัวชี้วัดที่เสริมสร้างความเป็นเมืองนิเวศให้กับเมืองและชุมชน และตัวชี้วัดด้านเป้าหมาย รวมเป็น ๖ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของเมืองนิเวศ และเป้าหมายการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ซึ่งในแต่ละมิติของตัวชี้วัด จะสามารถจัดทำมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ประเมินผลระดับความเป็นเมืองนิเวศ และสนับสนุนการกำหนดเป้าหมายของเมืองและชุมชน

รูปที่ ๑-๔ กรอบการดำเนินงานการพัฒนาเมืองนิเวศด้านตัวชี้วัด

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

แผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

กระบวนการดังกล่าวจะนำมาซึ่งผลผลิตสำคัญ ได้แก่ **แผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ** ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญหนึ่งในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม เป้าหมาย มาตรการ และสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีการพัฒนาเมืองในการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองนิเวศ

โดย **แผนเมืองนิเวศ** ภายใต้การดำเนินการนี้ หมายถึง **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง** เป็นกรอบการทำงานที่กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมมาตรการและตัวชี้วัด เพื่อให้เมืองและชุมชนสามารถดำเนินการประเมินผล และพัฒนาเมืองและชุมชนสู่ความเป็นเมืองนิเวศอย่างเป็นระบบ และเป็นลำดับ

ผังนโยบายเมืองนิเวศ หมายถึง การกำหนดขอบเขตทางกายภาพของพื้นที่นิเวศ เช่น พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่นันทนาการ พื้นที่ระบบน้ำ พื้นที่ตั้งถิ่นฐาน พื้นที่การคมนาคมขนส่ง ฯลฯ เพื่อแสดงแนวคิดตามแผนเมืองนิเวศ รวมถึงเป็นแนวทางในการสร้าง ปรับปรุง หรือสงวนรักษาพื้นที่เมืองหรือพื้นที่ส่วนของเมือง ที่สอดคล้องกับการเป็นเมืองนิเวศ อาทิ การสงวนรักษาความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การประหยัดพลังงาน การปรับตัวด้านรับภัยพิบัติ การจัดการขยะและน้ำเสีย จากความร่วมมือของประชาชน

ขอบเขต และระดับของแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

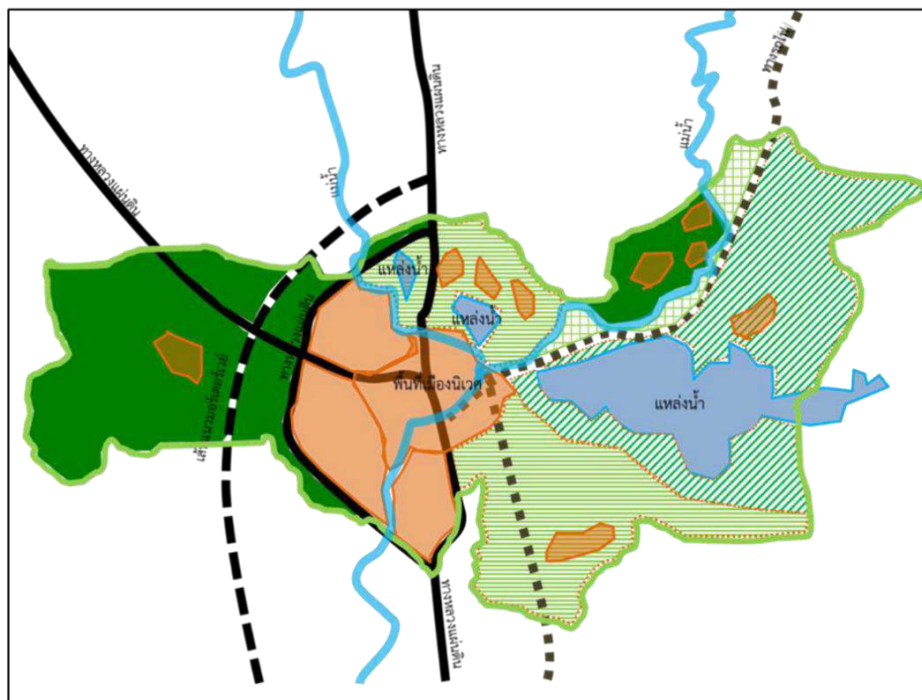
การดำเนินงานเมืองนิเวศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่ง และร่วมกับการสนับสนุนของภาคีหลายฝ่าย เนื่องจากความเชื่อมโยงในนิเวศถิ่นที่ตั้ง การวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศจึงควรพิจารณาความเชื่อมโยงในหลายระดับ ภายใต้การดำเนินการนี้ เสนอการจัดทำแผนและผังเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ **แผนและผังนโยบายเมืองนิเวศระดับกลุ่มเมือง** ซึ่งประกอบด้วย แผนที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเมืองที่อยู่ในระบบนิเวศร่วมกัน และ **แผนและผังนโยบายเมืองนิเวศระดับเมือง** ซึ่งเน้นการดำเนินงานในเมืองหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งริเริ่มการขับเคลื่อนเมืองนิเวศ

รายละเอียดของแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

แผนเมืองนิเวศ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน-โครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ และ/หรือภาคร่วมดำเนินการ

ผังนโยบายเมืองนิเวศ มีรายละเอียดทางกายภาพที่สำคัญแบ่งเป็น ๓ ผังหลัก และ ๒ ข้อเสนอแนะทางกายภาพ ได้แก่

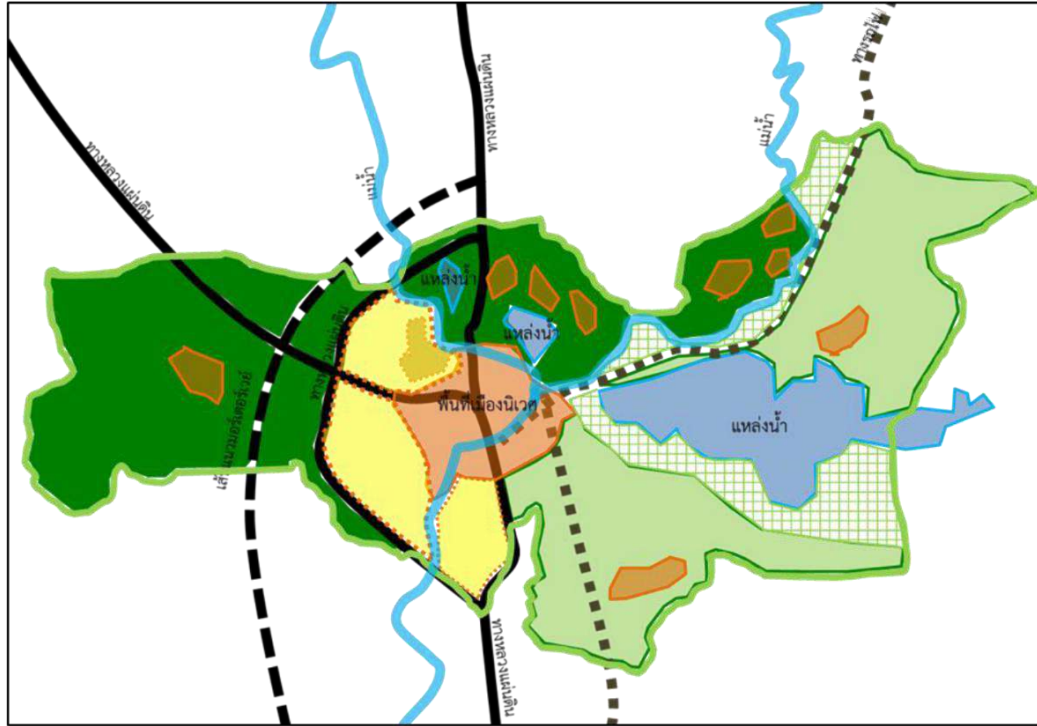
- ผังนโยบายพื้นที่แหล่งน้ำและพื้นที่สีเขียว (Blue and Green Map) แสดงพื้นที่ อาทิสันทางน้ำ แหล่งน้ำ ที่มีปัจจุบัน โครงการเส้นทางน้ำ แหล่งน้ำ ที่จะมีการปรับปรุงเพิ่ม (ถ้ามี) พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการของชุมชน พื้นที่สงวนและอนุรักษ์ทางนิเวศ

รูปที่ ๑-๕ ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบน้ำและพื้นที่สีเขียว

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

- **ผังนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน** แสดงลักษณะการจัดเรียงรวมกลุ่มของเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท โดยจำแนกและวิเคราะห์พื้นที่ต่าง ๆ อาทิ พื้นที่ตั้งถิ่นฐาน พื้นที่รองรับการพัฒนา พื้นที่เกษตรเชิงนิเวศ พื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่รักษาสีงแวดล้อม และพื้นที่เสี่ยงภัย

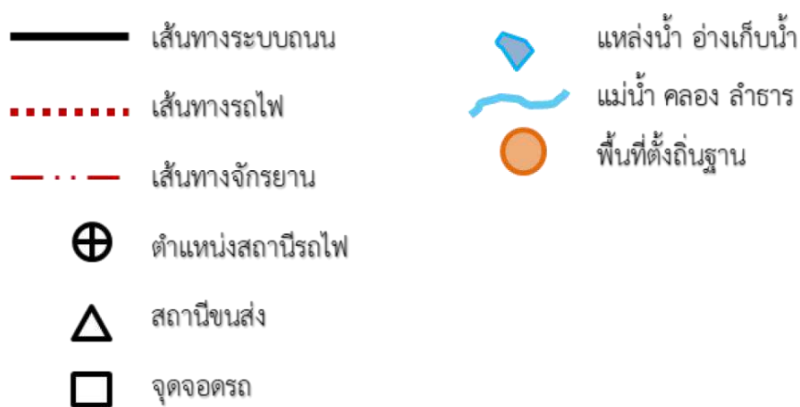

	พื้นที่ตั้งถิ่นฐาน		แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ
	พื้นที่รองรับการพัฒนา		แม่น้ำ คลอง ลำธาร
	พื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ		ถนน
	พื้นที่สงวน อนุรักษ์ และรักษาสีงแวดล้อม		ทางรถไฟ
	พื้นที่เสี่ยงภัย		

รูปที่ ๑-๖ ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

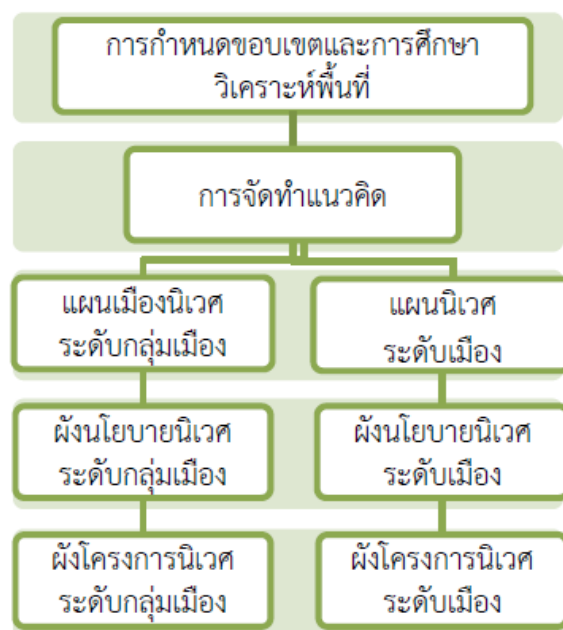
- **ผังนโยบายโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง** แสดงเส้นทางการสัญจรทั้งทางบก ทางน้ำ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่ง อาทิเช่น เส้นทางระบบถนนทางหลวงแผ่นดิน หรือ ถนนหลัก – ถนนรอง ปัจจุบัน และข้อเสนอโครงการเส้นทางถนน เส้นทางระบบรางปัจจุบัน และข้อเสนอโครงการเส้นทางระบบราง/ เส้นทางน้ำ และข้อเสนอเส้นทางน้ำและแสดงการสัญจร/ เส้นทางจักรยานปัจจุบัน และข้อเสนอโครงการเส้นทางจักรยาน/ องค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่งต่าง ๆ เช่น ตำแหน่ง สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง จุดจอดรถขนส่งสาธารณะ ท่าอากาศยาน เส้นทางเดินรถสาธารณะ เส้นทางปรับปรุง ภูมิทัศน์ พื้นที่ปรับปรุงทางเท้า ฯลฯ

รูปที่ ๑-๗ ผังนโยบายเมืองนิเวศ ด้านระบบโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

- **มาตรการและข้อเสนอแนะอื่น ๆ** ทางด้านสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมเมือง เช่น ข้อกำหนดอาคารเขียว อาคารอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานสากล การตกแต่งถนน (street furniture) ฯลฯ รวมถึงข้อเสนอทางเดินเท้าสีเขียว เช่น ระยะความกว้างทางเดินเท้า องค์ประกอบของวัสดุปูพื้น การตกแต่งต้นไม้ ฯลฯ
- **ข้อเสนอแนะด้านนโยบายสาธารณะปโภคและสาธารณูปการเพื่อการสนับสนุนเมืองนิเวศ (Neighborhood)** เช่น ระยะในการเข้าถึงบริการด้านสาธารณูปโภค สัดส่วนการให้บริการด้านสาธารณูปโภคต่อจำนวนประชากร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อเสนอในการพัฒนาเมืองตามดัชนีชี้วัดเมืองนิเวศ นอกจากนี้ ในบางโครงการอาจมีการลงรายละเอียด ในระดับ **ผังโครงการนิเวศ** ซึ่งเป็นการแสดงตำแหน่งที่ตั้งในทางกายภาพของพื้นที่โครงการ โดยประกอบด้วย ขอบเขตพื้นที่โครงการ ผังแสดงรายละเอียดการตกแต่งภูมิสถาปัตยกรรม หรือการจัดสร้างสถาปัตยกรรม (ถ้ามี) และกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนและผังนโยบายนิเวศ

รูปที่ ๑-๘ ลำดับความเชื่อมโยงของแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

ที่มา : รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๑

๒. ขอบเขตการวางแผนและผัง และข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ต้นแบบ เมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ : ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

การกำหนดขอบเขตการวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

การกำหนดขอบเขตการวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ พิจารณาลักษณะความเป็นเมืองและระบบนิเวศที่สำคัญของพื้นที่ โดยกำหนดขอบเขตที่ครอบคลุมระบบเมือง ซึ่งประกอบด้วยชุมชนที่มีความเชื่อมโยงทางระบบนิเวศ เศรษฐกิจ และสังคมซึ่งกันและกัน และครอบคลุมระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมที่ระบบเมืองนั้นตั้งอยู่หรือคาดว่าระบบเมืองมีการพึ่งพาอาศัยและสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศนั้น ซึ่งผลที่ได้รับจะเป็นขอบเขตการพัฒนาเมืองและชุมชนเชิงนิเวศ และระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่จะใช้ในการพิจารณาในการดำเนินงานขั้นต่อไป

การพิจารณาลักษณะระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๕๓๓.๙๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร มีภูเขาสูงทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัด และในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นอ่างแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “ อ่างลำปาง ” ลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. บริเวณตอนบนของจังหวัด เป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างทึบ อุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่าได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน แจ้ห่ม วังเหนือ และงาว

๒. บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร เมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ และสบปราบ

๓. บริเวณตอนใต้ของจังหวัด เป็นป่าไม้รัง บางส่วนเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน แม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และแม่ทะ

ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดลำปางมีลักษณะเป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว ปี ๒๕๕๒ มีอุณหภูมิสูงสุด ๔๒.๓๐ องศาเซลเซียส และต่ำสุด ๑๓.๐ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๙๗๗ มิลลิเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในระบบนิเวศของจังหวัดลำปาง ได้แก่

• ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดลำปางมีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายกระทรวงที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๗๙ ก ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๓๓ ป่า เนื้อที่ ๕,๕๑๔,๐๐๐ ไร่ ประมาณร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่จังหวัด แบ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ๓๓ ป่า อุทยานแห่งชาติ ๕ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อุทยานแห่งชาติแม่ยม อุทยานแห่งชาติดอยหลวง และอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล มีพื้นที่ประมาณ ๕๑๕,๐๐๐ ไร่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขตดอยผาเมือง มีพื้นที่ประมาณ ๘๗,๐๐๐ ไร่

• ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดลำปางอยู่ในเขตลุ่มน้ำวัง มีพื้นที่รับน้ำฝนทั้งหมดประมาณ ๓๔,๕๓๖.๘๓ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๑,๑๐๕.๐ มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย ๑,๕๘๒.๒๔ ล้าน ลูกบาศก์เมตรต่อปี ลุ่มน้ำวัง ประกอบด้วยลำน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กหลายสาขา แม่น้ำหรือลำน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำวัง น้ำแม่สอย น้ำแม่ต๋อย น้ำแม่จาง และน้ำแม่ต้า เป็นต้น ซึ่งแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำวัง ออกเป็น ๗ ลุ่มน้ำสาขา สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑. ลุ่มน้ำแม่ น้ำวังตอนบน มีแหล่งต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาผีปันน้ำบริเวณดอยหลวง บ้านป่าหุง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอวังเหนือ บริเวณตำบลวังแก้ว เขตติดต่ออำเภอวังเหนือ กับอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ครอบคลุมพื้นที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาทั้งหมด ๑๑ ตำบล มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญคือ ลุ่มน้ำแม่เย็น และลุ่มน้ำแม่มา

๒. ลุ่มน้ำแม่สอย มีแหล่งกำเนิดมาจากเทือกเขาทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ แนวเขตแดนจังหวัดลำปางกับเชียงใหม่ ลุ่มน้ำแม่สอยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองปาน รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๕ ตำบล มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญ คือ ลุ่มน้ำแม่ปาน และลุ่มน้ำแม่มอน

๓. ลุ่มน้ำแม่ต๋อย มีแหล่งต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาในเขตอำเภอเมืองปาน ไหลจากทิศเหนือลงมาทางทิศใต้เข้าเขตอำเภอเมืองลำปางก่อนไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่อำเภอเมืองลำปาง พื้นที่ลุ่มน้ำอยู่ในอำเภอเมืองปาน และอำเภอเมือง รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๔ ตำบล

๔. ลุ่มน้ำแม่ น้ำวังตอนกลาง ครอบคลุมพื้นที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเมือง อำเภอเกาะคา และอำเภอแจ้ห่ม มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญ คือ ลุ่มน้ำแม่ยาว น้ำแม่ไพร น้ำแม่ตาล น้ำแม่เกี๋ยง รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๓๓ ตำบล

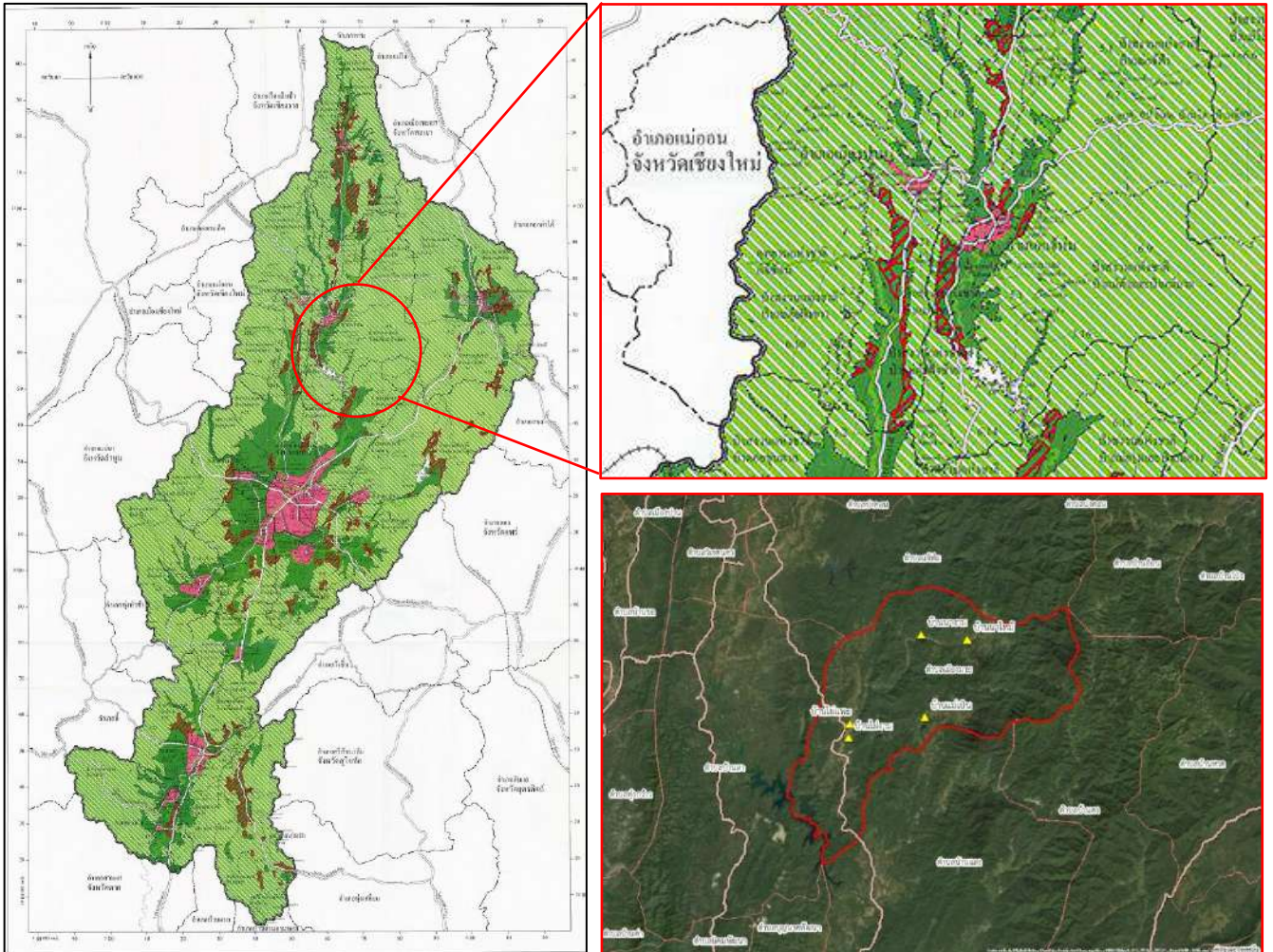
๕. ลุ่มน้ำแม่จาง ลุ่มน้ำสาขาขนาดกลางที่สำคัญลุ่มน้ำหนึ่งของลุ่มน้ำวัง มีต้นกำเนิดมาจากดอยหลวงกับดอยผาแดง ซึ่งเป็นแนวสันปันน้ำกับลุ่มน้ำงาว ครอบคลุมพื้นที่อำเภอแม่ทะกับอำเภอแม่เมาะ ทั้งหมดมีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่บ้านสบจาง ในเขตอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญ คือ ลำน้ำแม่เมาะ ลำน้ำแม่ทะ ลำน้ำแม่วะ รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๑๕ ตำบล

๖. ลุ่มน้ำแม่ต้า ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเสริมงาม มีแหล่งต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาเขตอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กับอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ไหลไปบรรจบแม่น้ำวังในเขตอำเภอสบปราบ มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญคือ ลุ่มน้ำแม่เลียงและน้ำแม่เสริม รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๔ ตำบล

๗. กลุ่มน้ำแม่ น้ำวังตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก และพื้นที่ในเขตอำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา จังหวัดตาก มีลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญ คือ ห้วยแม่พริก และห้วยแม่สลิด รวมตำบลที่อยู่ในพื้นที่ ๒๒ ตำบล

โดยมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำในกลุ่มน้ำวัง ที่ผ่านมามีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลาง แล้วเสร็จ จำนวน ๗ โครงการ สามารถกักเก็บได้ ๑๒๙.๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำให้พื้นที่ชลประทาน ๐.๑๙๒ ไร่ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป มีพื้นที่รับประโยชน์รวมประมาณ ๐.๔๑๗ ล้านไร่ สำหรับโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ เขื่อนกิ่วลม สามารถกักเก็บน้ำได้ ๑๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร และส่งน้ำให้พื้นที่การเกษตร ๑๑๑,๖๐๐ ไร่ เขื่อนแม่จาง สามารถกักเก็บน้ำได้ ๑๐๘.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเขื่อนกิ่วคอหมา สามารถกักเก็บน้ำได้ ๑๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ต้นแบบเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ : ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

รูปที่ ๒-๑ แสดงที่ตั้งและขอบเขตชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

ที่มา : แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดลำปาง พ.ศ. ๒๕๕๖, กรมโยธาธิการและผังเมือง ๒๕๕๖ และภาพถ่ายดาวเทียม, Google map ๒๕๖๒

พื้นที่ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ ๑๗๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐๙,๓๗๕ ไร่ มีลักษณะเป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีพื้นที่ลาดชันตามเนินเขาถึงร้อยละ ๙๐ ที่ราบส่วนมากอยู่บริเวณริมฝั่งลำห้วยแม่ต้า และห้วยแม่ขี มีความสูงตั้งแต่ ๓๐๐ - ๑,๐๒๘ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนวางตัวในแนวเหนือจรดใต้ ลาดเอียงไปทางทิศตะวันตก มียอดเขาสูงสุดคือ ดอยแม่ขี มีระดับความสูง ๑,๐๒๘ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ราบระหว่างหุบเขาและที่ราบริมน้ำแม่ต้า มีระดับความสูงประมาณ ๓๐๐ เมตร ลักษณะทางน้ำ มีทางน้ำสายหลักคือ น้ำแม่ต้า โดยต้นกำเนิดจากน้ำแม่หล้าแงซ้ายและน้ำแม่ส้านแงซาวจากภูเขาด้านทิศตะวันออกของ บ้านแม่ส้าน ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

รูปที่ ๒-๒ แสดงลักษณะของชุมชนบนที่ราบเชิงเขา หมู่ที่ ๓ บ้านนางาม ตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่หมู่ ๓ บ้านนางาม ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปของตำบลเมืองมาย เป็นอากาศร้อนชื้น ประกอบด้วย ๓ ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม ฤดูฝน ช่วงเดือนมิถุนายน - ตุลาคม และฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ ของทุกปี

ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลเมืองมายส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่ตาและแม่มาย และพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท มีพื้นที่กว้างและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ ลักษณะสภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และยังพบแร่ดินขาวบางพื้นที่ เป็นแหล่งต้นน้ำของเขื่อนกัวลม มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการทำการเกษตร ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ของตำบลเมืองมายประกอบอาชีพเกษตรกรรม

รูปที่ ๒-๓ แสดงพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนบริเวณที่ราบเชิงเขา หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม ตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

ลักษณะของแหล่งน้ำ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ลำน้ำ และลำห้วย ๔๓ สาย บึงหนอง และอื่นๆ ๑ สาย และ ๒) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ฝายตอกหลักไม้ ๓๑ แห่ง ฝายคอนกรีต ๔๔ แห่ง บ่อน้ำตื้น ๗๒ แห่ง บ่อบาดาล ๒ แห่ง อ่างเก็บน้ำ/สระน้ำ ๒๐ แห่ง และทำนบดิน ๑ แห่ง

ขอบเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย แบ่งการปกครองเป็น ๖ หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ ๑ บ้านแม่เป็น หมู่ ๒ บ้านนาใหม่ หมู่ ๓ บ้านนางาม (มี ๒ กลุ่มบ้านคือ กลุ่มบ้านแม่หล้า และกลุ่มบ้านแม่กำ) หมู่ ๔ บ้านไผ่งาม หมู่ ๕ บ้านไผ่แพะ และหมู่ ๖ บ้านไผ่ทอง มีประชากรทั้งหมด ๓,๓๐๔ คน แบ่งเป็น ชายจำนวน ๑,๖๖๔ คน หญิงจำนวน ๑,๖๓๙ คน

ตารางที่ ๒-๑ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม(คน)	จำนวนครัวเรือน
๑	บ้านแม่เป็น	๑๓๒	๑๑๘	๒๕๐	๘๐
๒	บ้านนาใหม่	๒๖๓	๒๖๕	๕๒๘	๑๔๙
๓	บ้านนางาม	๓๐๗	๒๕๖	๕๖๓	๑๙๑
๔	บ้านไผ่งาม	๒๓๔	๒๕๙	๔๙๔	๑๕๘
๕	บ้านไผ่แพะ	๔๐๘	๔๓๐	๘๓๘	๒๓๖
๖	บ้านไผ่ทอง	๓๒๐	๓๑๑	๖๓๑	๑๙๐
รวมทั้งหมด		๑,๖๖๔	๑,๖๓๙	๓,๓๐๔	๑,๐๐๔

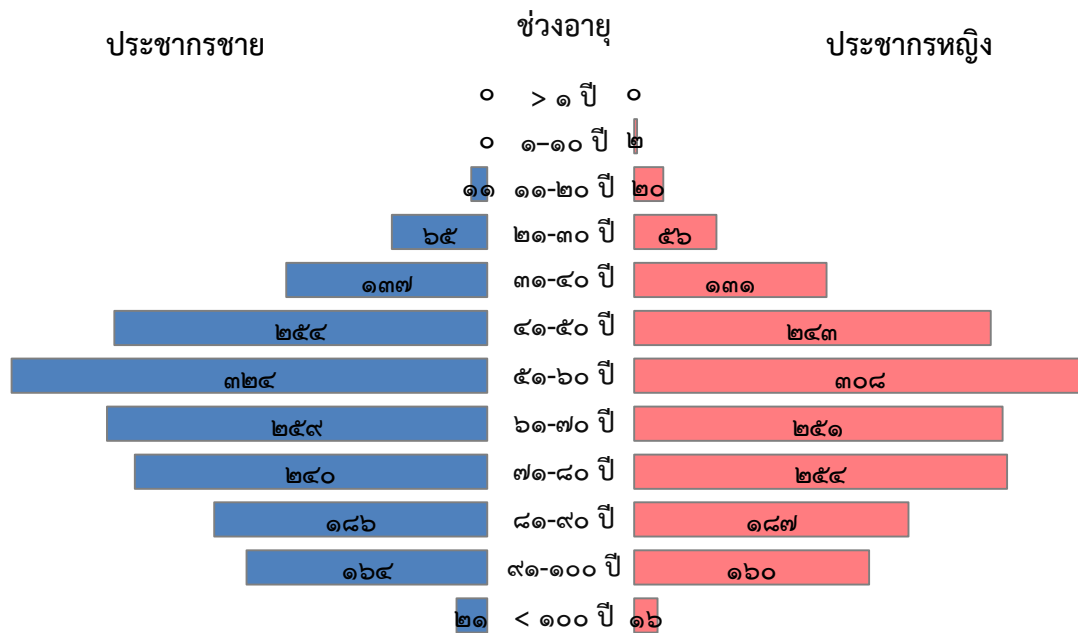
ที่มา : ข้อมูลพื้นฐาน แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔, องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๑

ข้อมูลช่วงอายุของประชากรตำบลเมืองมาย พบว่า ปี ๒๕๖๑ มีประชากรสูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) ช่วงอายุตั้งแต่ ๖๑ - มากกว่า ๑๐๐ ปี รวม ๑,๗๓๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละของ ๕๒.๘๔ ของประชากรตำบลเมืองมายทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ ๒-๒ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่อัตราการเกิดจำนวนลดน้อยลง ซึ่งคาดว่าในปี ๒๕๘๐ จะมีจำนวนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๓๔.๓๓ รายละเอียดแสดงดังรูปที่ ๒-๓

ตารางที่ ๒-๒ แสดงช่วงอายุของประชากรของตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร (คน)			
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
น้อยกว่า ๑ ปี	๐	๐	๐	๐
๑ - ๑๐ ปี	๐	๒	๒	๐.๐๖
๑๑ - ๒๐ ปี	๑๑	๒๐	๓๑	๐.๙๔
๒๑ - ๓๐ ปี	๖๕	๕๖	๑๒๑	๓.๖๘
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๓๗	๑๓๑	๒๖๘	๘.๑๕
๔๑ - ๕๐ ปี	๒๕๔	๒๔๓	๔๙๗	๑๕.๑๑
๕๑ - ๖๐ ปี	๓๒๔	๓๐๘	๖๓๒	๑๙.๒๒
๖๑ - ๗๐ ปี	๒๕๙	๒๕๑	๕๑๐	๑๕.๕๑
๗๑ - ๘๐ ปี	๒๔๐	๒๕๔	๔๙๔	๑๕.๐๒
๘๑ - ๙๐ ปี	๑๘๖	๑๘๗	๓๗๓	๑๑.๓๔
๙๑ - ๑๐๐ ปี	๑๖๔	๑๖๐	๓๒๔	๙.๘๕
มากกว่า ๑๐๐ ปี	๒๑	๑๖	๓๗	๑.๑๒

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐาน แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ,องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๑

รูปที่ ๒-๔ แสดงช่วงอายุของประชากรตำบลเมืองมาย

ที่มา : ดัดแปลง ข้อมูลพื้นฐาน แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ,องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๑

ด้านการศึกษา ตำบลเมืองมายมีสถาบันการศึกษาทั้งในระดับเด็กเล็ก ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในพื้นที่ ได้แก่ ๑) โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนไผ่งามวิทยา หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม ๒) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านละ ๑ แห่ง ทั้ง ๖ หมู่บ้าน ๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนางาม หมู่ที่ ๓ บ้านนางาม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไผ่ หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ และ ๔) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลเมืองมาย (กศน.ตำบลเมืองมาย) ๑ แห่ง หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ

ด้านสาธารณสุข ตำบลเมืองมาย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ๒ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนางาม หมู่ที่ ๓ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านไผ่ทอง หมู่ที่ ๖ โดยมีบุคลากรทางการแพทย์และลูกจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานบริการ ๘ คน และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน รวม ๘๙ คน

ด้านการสังคมสงเคราะห์ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายได้ดำเนินการด้านการสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ รับลงทะเบียน และบริการประสานการรับบัตร ผู้พิการ บัตรผู้สูงอายุ และบริการประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อีกทั้งยังสนับสนุนโครงการพัฒนาศักยภาพให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ฝึกอาชีพ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึง หญิงตั้งครรภ์ เพื่อให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และหญิงตั้งครรภ์ ได้รู้ถึงสิทธิของตนที่พึงจะได้รับ และยังสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน

ด้านเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการเพาะปลูกพืช ได้แก่ ปลูกข้าว ถั่วลิสง กระเทียมหัว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการทำปุ๋ยคอกคั่วด้วย ได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ แพะ ม้า และปลา ทั้งนี้ พื้นที่ตำบลเมืองมายมีกลุ่มธุรกิจ การพาณิชย์ อื่นๆ ได้แก่ ปิมน้ำมัน (ปิมหลอด) โรงสีข้าว (ขนาดเล็ก) โรงไม้ โรงบล็อกร้านซ่อมรถยนต์ ร้านค้าต่างๆ ในบางครัวเรือนมีการจักสาน เช่น ตะกร้าไม้ไผ่ และกล่องข้าว เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของตำบลเมืองมาย รวมทั้งสานกระเป่า ตะกร้า เสื่อ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากขยะรีไซเคิล เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมของชุมชน

รูปที่ ๒-๕ แสดงผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตำบลเมืองมาย ตะกร้าไม้ไผ่ และกล่องข้าว
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่หมู่ ๓ บ้านนางาม ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๑

๓. การประเมินสถานการณ์ ผลการวิเคราะห์ บริบท และแนวทางการพัฒนา

การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินสถานการณ์ในปัจจุบันของเมืองและชุมชนในขอบเขตนิเวศ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และทำการเสนอแนะทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำได้หลายลักษณะตามความเหมาะสมและบริบทของพื้นที่ การดำเนินการ มีการวิเคราะห์ข้อมูล ๘ ด้าน ได้แก่ ๑) แนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน ตั้งแต่ระดับประเทศ หรือนานาชาติ ถึงระดับท้องถิ่น เพื่อทราบบทบาทในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของเมืองและชุมชนจากอิทธิพลของนโยบายและแผนต่างๆ ๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพการพัฒนา ๓) ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามตัวชี้วัดเมืองนิเวศ ทั้ง ๖ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด ๔) การวิเคราะห์ระบบกายภาพของเมือง ๕) ผลการวิเคราะห์และประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ๘) การวิเคราะห์ข้อมูลจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีการพัฒนาเมือง ต่อแนวทางหรือวิธีการในการดำเนินงานเมืองนิเวศในด้านต่าง ๆ ผลที่ได้จะเป็นแนวทางการพัฒนาเมืองนิเวศที่มีข้อมูลสนับสนุน เพื่อใช้ในการวางแผนทางเลือก และพัฒนาแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศต่อไป

แนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ต้นแบบชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

แนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีความเชื่อมโยงตั้งแต่แนวนโยบายระดับประเทศ ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับจังหวัด ไปจนถึงนโยบายการพัฒนาระดับเมือง และเพื่อให้มีลำดับถึงระดับการพัฒนาที่สามารถอ้างอิงได้อย่างถูกต้อง และยึดระดับการพัฒนาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งจะเป็แนวทางที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งแผนจะมีการจำแนกระดับออกเป็น ๓ ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับที่ ๑

• ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง ให้ความสำคัญกับการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับการต่อยอดอัตลักษณ์ วิถีวัฒนธรรม และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต เพื่อยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีของประชาชน ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน ที่มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีการเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น

ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา การจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

ระดับที่ ๒

● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ คือ ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประกอบด้วย ๑) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ มุ่งเป้าการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี มีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ ๒) การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบทเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน และสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น พัฒนาระบบการสร้างองค์ความรู้ สร้างเครือข่าย ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนเพิ่มและรักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ พื้นที่ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ

● แผนการปฏิรูปประเทศ

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ ๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งหวังที่จะรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ให้ความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ฯลฯ และ ๒) ด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ เกษตรกรรมยั่งยืน การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างบูรณาการ ทั้งการจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอย เพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุ ตลอดจนวิถีชีวิต การจัดทำแผนและผังการพัฒนาที่บูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบนิเวศเมือง โดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว พื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่รองรับน้ำ เป็นต้น

- **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔**

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ ๔** การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ**ยุทธศาสตร์ที่ ๙** การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ สำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ตั้งอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งภาคเหนือมีทิศทางการพัฒนาที่มีส่วนสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน ด้วยการเร่งรัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ จัดระบบบริหารจัดการน้ำ และแก้ไขปัญหาหมอกควันจากไฟป่า สร้างเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือเมืองสีเขียวเพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนการพัฒนาขีดความสามารถและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวธรรมชาติกับการอนุรักษ์ทรัพยากร การสืบทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพของท้องถิ่น **ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในระดับภาค :** แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน) “สร้างศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน สู่อุตสาหกรรมล้านนา สังคมน่าอยู่ทุกถิ่นที่” มุ่งพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง แผนพัฒนาฯ นี้ กำหนดให้พื้นที่เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุทัยธานี มีการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ (๑) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา และกลุ่มชาติพันธุ์ (๒) กลุ่มท่องเที่ยวมรดก โลก (ทางประวัติศาสตร์) (๓) กลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (๔) กลุ่มท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายเฉพาะ (เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการ หรือที่เรียกว่า ธุรกิจไมซ์ (MICE) ท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา การพักผ่อนและเชิงสุขภาพ การพำนักระยะยาว)

ระดับ ๓ แผนแม่บทและแผนระดับกระทรวง

- **นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙**

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายเชื่อมโยงกับนโยบายภายใต้นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ดังนี้

- **นโยบายที่ ๑** จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน มุ่งเน้นการมีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์และคงความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน โดยสงวนและอนุรักษ์พื้นที่ที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงไว้เพื่อให้มีระบบนิเวศที่สมดุลต่อไป รวมถึงจัดให้มีระบบการเข้าถึง แบ่งปันและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม โดยจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เกินอัตราการฟื้นฟูของทรัพยากรเพื่อความยั่งยืน

- **นโยบายที่ ๒** สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน มุ่งเน้นประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ (คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM₁₀) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเมืองเป็นไปตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก (๙ ตารางเมตรต่อคน) มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ประชากรที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติลดลง ฯลฯ) และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพบนฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างระบบการผลิตและบริการที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดของเสียและมลพิษน้อยที่สุด

- **แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔**

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ เป็นไปตามหลักวิชาการ มีเหตุผล มีความพอประมาณ ถูกต้อง เหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งประโยชน์แท้จริงต่อประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีกรอบแนวนโยบายที่สำคัญ ได้แก่ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพิงทรัพยากร (Resource - based Economy) ไปสู่เศรษฐกิจบนฐานความรู้ (Knowledge - based Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการใช้ทรัพยากรและวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมามีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๑** การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม ซึ่งให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรม

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๒** การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด ให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด ลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอน สนับสนุนการนำกลับมาใช้ใหม่ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการ

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๓** การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างคุ้มค่า และยั่งยืน เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และลดการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๔** การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ เป็นการสร้างศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ที่มีความเปราะบาง และมีความเสี่ยงให้สามารถเตรียมพร้อมรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน

- **แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙)**
การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- ๑) การลดอัตราการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ๒) แหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำได้รับการอนุรักษ์
 - ๓) การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม กำหนดเป้าหมายขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ และของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐
 - ๔) คุณภาพน้ำแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๙๕
 - ๕) น้ำเสียชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๙๓
- ๖) เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัย รวมถึงการบริหารจัดการ เฝ้าระวัง และเตือนภัยธรรมชาติ

- **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)**

การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปางเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน กำหนดวิสัยทัศน์ “พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน คู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรม สังคมน่าอยู่ทุกถิ่นที่” ในการพัฒนาตำบลเมืองมาย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ต้องกำหนดแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์แบบองค์รวม เพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศที่สวยงามมีเสน่ห์ และการสร้างสรรค์สินค้าและบริการให้โดดเด่นและมีคุณค่า มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ เพื่อสุขภาพ หัตถกรรม สร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

- **แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)** มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในจังหวัดมีความเข้มแข็งสมดุลมั่นคง มีการขยายตัวด้านการค้าการลงทุนและเครือข่ายโลจิสติกส์ ซึ่งชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย มีความเชื่อมโยงที่จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดลำปาง โดยเฉพาะประเด็น ดังนี้

- ๑) การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานแบบครบวงจร
- ๓) การเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสังคมลำปางให้เป็นสังคมแห่งเรียนรู้ มีความเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

สรุปบทบาทความเชื่อมโยงขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายกับนโยบาย ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับพื้นที่ที่สำคัญและนำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศต่อไปได้ดังนี้

๑) การจัดทำแผนผังภูมินิเวศ เพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท และพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ

๒) สร้างเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือเมืองสีเขียวเพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน รวมทั้งส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

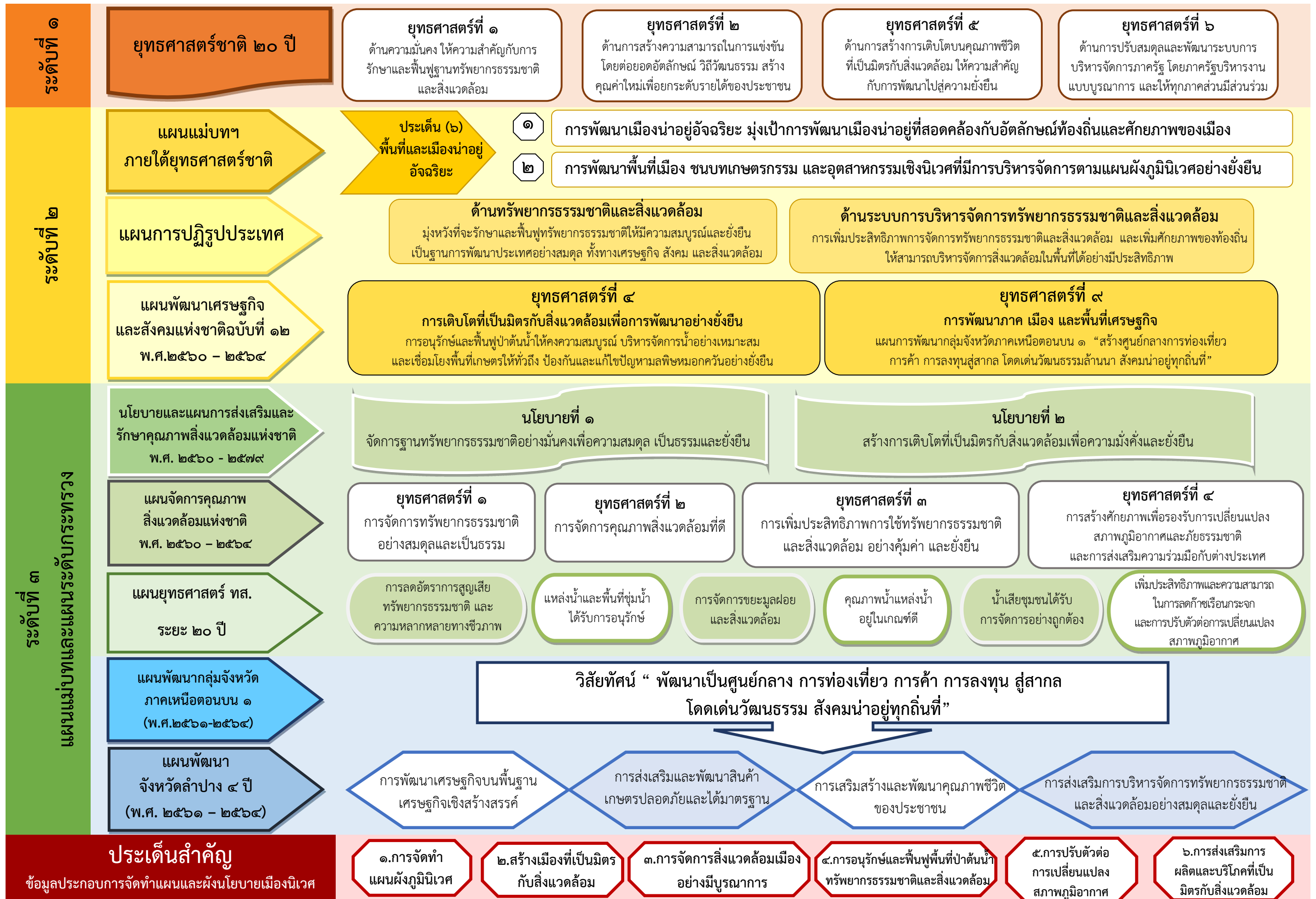
๓) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

๔) การอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖) การส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ รายละเอียดความเชื่อมโยงแนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ดังตารางที่ ๓-๑

ตารางที่ ๓-๑ ผังแสดงความเชื่อมโยงแนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis)

ตารางที่ ๓-๒ การประเมินสภาพแวดล้อมและศักยภาพในการดำเนินงานชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<ul style="list-style-type: none"> • ระบบนิเวศเอื้อต่อเศรษฐกิจพื้นฐาน ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร เอื้อต่อการเกษตร และความหลากหลายชีวภาพ • ตำแหน่งที่ตั้งดี มีแหล่งธรรมชาติที่สามารถพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ รวมทั้งอยู่ในเส้นทาง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สำคัญ ของประเทศ • ชุมชนเข้มแข็ง ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง มีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรม สร้างความร่วมมือในชุมชน • มีทุนทางสังคมวัฒนธรรมและทุนทางธรรมชาติ ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหารพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ น้ำตก ถ้ำปีกะลง ภาพเขียนโบราณ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสินค้าพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ • การพัฒนาอาชีพโดยชุมชนได้รับการสนับสนุน และส่งเสริม องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย กศน.อำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม และบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> • เส้นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน เป็นลูกรัง ได้รับอนุมัติงบประมาณ แต่ไม่สามารถ ดำเนินการก่อสร้าง เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตป่าสงวน แห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติ • ขาดการจัดการขยะและการจัดการน้ำเสีย อย่างเป็นระบบ และถูกสุขลักษณะ โดยเฉพาะ การจัดการขยะปลายทาง • ขาดการวางแผนด้านกายภาพ และการวางแผน ด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อรองรับ ประชากรแฝงและนักท่องเที่ยวในอนาคต • งบประมาณของ อบต. ไม่เพียงพอต่อการพัฒนา • การทำเกษตร ใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลง โดยเฉพาะการปลูกข้าวโพด
โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค (Threat : T)
<ul style="list-style-type: none"> • นโยบายจังหวัดพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เลียงอุตสาหกรรมหนัก เน้นการบริการ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ • แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถพัฒนาได้ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง และมีความหลากหลาย • ที่ตั้งชุมชนสามารถเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียง ทั้งทางบก เชื่อมต่อเส้นทางหลวง และทางน้ำ สามารถล่องเรือจากเขื่อนกัวลม • หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีนโยบาย โครงการ และแผนพัฒนาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดการของเสียและมลพิษ ยังไม่ได้รับ การจัดการที่ถูกหลักวิชาการ • ปัญหาไฟป่า ส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ • ความเปลี่ยนแปลงของสถานะภูมิอากาศ ส่งผลต่อปริมาณน้ำในการเกษตร ทำให้รอบ การเพาะปลูกเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อ คุณภาพสินค้าเกษตร และรายได้ • การท่องเที่ยว ขาดการวางแผนด้านการจัดการ ของเสียและมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการได้จัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น ๖ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด และเพิ่มเติมตัวชี้วัด จำนวน ๑ ตัวชี้วัด คือ ด้านทรัพยากรป่าไม้ ตามบริบทของพื้นที่ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดสนับสนุน ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนและออกแบบเมือง และด้านการมีส่วนร่วม และตัวชี้วัด เป้าหมาย ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการทรัพยากรและพลังงานด้านการจัดการของเสีย ด้านการเสริมสร้าง ความสามารถในการป้องกันและปรับตัว ด้านคุณภาพชีวิตและส่งเสริมเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ข้อมูลทำเป็น ระดับ โดยอ้างอิงจากเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามแต่ละตัวชี้วัด การประเมินจัดแบ่งเกณฑ์เป็น ๔ ระดับ จำแนกเป็นสีเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจประกอบด้วย **ระดับดี (สีเขียว)** **ระดับผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน** **ระดับควรพัฒนาต่อไป (สีเหลือง)** **ระดับควรปรับปรุง (สีแดง)** และระดับไม่มีข้อมูลหรือ ไม่สามารถประเมินได้ (สีเทา) การตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม เมืองนิเวศดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม กับสภาพสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนแต่ละประเด็น เช่น การวิเคราะห์เชิงสถิติ การวิเคราะห์ด้วยระบบ สารสนเทศภูมิศาสตร์ การใช้แบบจำลอง เป็นต้น

ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ต้นแบบชุมชน เชียงนิเวศเมืองมาย แสดงดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓-๓ ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ ตำบลเมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการวางแผนและออกแบบเมือง			
(๑) โครงสร้างพื้นฐาน			
สัดส่วนครัวเรือนที่ สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดที่ ได้มาตรฐาน	มากกว่า ร้อยละ ๘๐	มากกว่า ร้อยละ ๘๐	อบต.เมืองมาย มีระบบประปาหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน (ครอบคลุมประชากร ๓,๓๐๔ คน จำนวน ครัวเรือน ๑,๐๐๔ ครัวเรือน) ระบบประปาใช้ แหล่งน้ำจากลำห้วยแม่ขี และขุดเจาะจากน้ำใต้ดิน ลึกประมาณ ๓ เมตร ผ่านการกรองตะกอน และฆ่าเชื้อด้วยคลอรีน ก่อนนำไปพักบนถังสูง ทุกครัวเรือนมีมิเตอร์วัดมาตรน้ำ เก็บค่าบริการ อัตราหน่วยละ ๕-๖ บาท โดยอบต. เมืองมาย ได้จัดตั้งคณะกรรมการประปาหมู่บ้านกำกับดูแล ทั้งนี้ เนื่องจากแหล่งน้ำดิบมาจากแหล่งน้ำ ธรรมชาติในพื้นที่ ในฤดูแล้งหลายหมู่บ้านประสบ ปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะหมู่ที่ ๑ บ้านแม่เป็น ซึ่ง อบต.เมืองมาย บริหารจัดการโดยนำรถขนน้ำ เข้าไปเติมบนถังสูงของหมู่บ้าน
ปริมาณการใช้น้ำต่อ ประชากร	๑๘๐ - ๒๐๐ ลิตร/คน/วัน	น้อยกว่า ๑๘๐ ลิตร/คน/วัน	อบต.เมืองมาย ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำประปาที่ ประชากร ๑ คน ใช้ใน ๑ วัน เท่ากับ ๓๕.๕ ลิตร/คน/วัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๓ พบว่า ปริมาณการใช้น้ำต่อจำนวนประชากร ถึงสูงของ ระบบประปาหมู่บ้านสามารถบรรจุน้ำได้ ๓๐ ลบ.ม. สามารถให้บริการน้ำประมาณ ๑.๕ วัน ประชากร หมู่ที่ ๓ จำนวน ๕๖๓ คน = ๓๕.๕ ลิตร/คน/วัน

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์ พื้นที่เมืองมาย	รายละเอียด
สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงระบบไฟฟ้าและการสื่อสาร	ไฟฟ้า ร้อยละ ๘๘.๔๑	มากกว่าค่าเฉลี่ย	ด้านระบบไฟฟ้า : อบต.เมืองมาย สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภोज้างห่ม เป็นผู้ดำเนินการ จำนวนครัวเรือน ๘๕๙ ครัวเรือน ยังมีครัวเรือนที่ไม่ได้ได้รับการบริการไฟฟ้าจาก กฟภ. จำนวน ๕๑ ครัวเรือน คิดเป็น ๙๔.๓ % ที่เข้าถึงระบบ กฟภ. แต่ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ ๑๐๐% โดยค่าเฉลี่ยประชากรที่เข้าถึงไฟฟ้า ๘๘.๔๑%
	อินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๓๒.๗๓	มากกว่าค่าเฉลี่ย	ด้านการสื่อสาร: อบต.เมืองมาย พื้นที่มีเสาสัญญาณโทรศัพท์ จำนวน ๘ เสา (แม่เป็น ๒ เสา, นาใหม่ ๒ เสา, นางาม ๑ เสา, ฝางาม ไม้แพะ ไม้ทอง ๓ เสา) สัญญาณโทรศัพท์ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าต่อประชากร	๖,๗๘๐.๙๖ หน่วย	น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	อบต.เมืองมาย ข้อมูลจาก กฟภ. ปี ๒๕๖๒ ตำบลเมืองมายมีจำนวนการใช้ไฟฟ้าต่อเดือน เท่ากับ ๕๕,๖๙๓ หน่วย/เดือน จำนวนประชากร ๓,๓๐๔ คน ปริมาณการใช้ไฟฟ้าต่อหัวเท่ากับ ๑๖.๘๕ หน่วย
การรองรับของสถานศึกษาในท้องถิ่น	เท่ากับ ร้อยละ ๘๐	เท่ากับ ร้อยละ ๘๐	อบต.เมืองมาย มีสถานศึกษารองรับนักเรียนภาคบังคับ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนฝางามวิทยา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ลำปาง เขต ๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเมืองมาย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาใหม่ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ข้อมูลจากสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนฝางามวิทยา รองรับนักเรียนชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒ เด็กช่วงอายุ ๖-๑๔ ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี จำนวน ๒๗๔ คน และไม่ได้รับ ๑ คน ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งหมด ๑๙๗ คน รวม ๑๑ ห้องเรียน นักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรื่อยต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และอาชีวศึกษา ในพื้นที่ใกล้เคียงคือ โรงเรียนเมืองมายวิทยาและสถาบันการศึกษาในพื้นที่อำเภोज้างห่ม (เรียนนอกพื้นที่)
สัดส่วนสถานบริการสุขภาพต่อประชากร หมายเหตุ : ขอบเขตพื้นที่ให้บริการ ด้านสุขภาพของชุมชน	ค่า ๘๐ - ๑๐๐ สัดส่วนประชากร ต่อเตียงมีความ เหมาะสม/ ค่า > ๑๒๐ ผู้ป่วยแออัด	ค่า > ๑๒๐ ผู้ป่วย แออัด	อบต.เมืองมาย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ๒ แห่ง คือ รพ.สต.ฝางาม และรพ.สต.นางาม จำนวน แพทย์ประจำ ๒ คน พยาบาล ๒ คน มือสม. ในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ครอบคลุมการดูแลผู้ป่วยในพื้นที่

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการวางแผนและออกแบบเมือง			
(๒) การจัดการเดินทาง			
สัดส่วนปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะและการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมืองต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมด	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๐	อบต.เมืองมาย เป็นชุมชนชนบท ไม่มีระบบขนส่งสาธารณะ ประชากรส่วนใหญ่ใช้การสัญจรในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน โดยใช้รถยนต์ จักรยานยนต์ส่วนบุคคล จักรยานและการเดินเท้า การใช้ขนส่งร่วมกันในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นการขนส่งพืชผลทางการเกษตร ไปยังตลาด สัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง/เดือน/ครัวเรือน ขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ส่วนการเดินทางของเด็กนักเรียนในชุมชน เดินทางโดยรถโรงเรียนจากทุกหมู่บ้านไปยังโรงเรียนไผ่งามวิทยา
สัดส่วนระยะทางที่มีการให้บริการขนส่งสาธารณะต่อระยะทางถนนสายหลักและรอบทั้งหมดในเขต	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๐	
มีมาตรการในการสนับสนุนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะการเดินทางที่ไม่ใช้รถยนต์ และการแก้ไขปัญหาจราจร	มีอย่างน้อย ๑ มาตรการ	ไม่มี	
มีระบบขนส่งสาธารณะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมือง	มีการปฏิบัติตามหัวข้อการประเมินทั้งหมด ๓ ด้าน	ไม่มีระบบ	อบต.เมืองมาย ไม่มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมือง
มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม	๑ - ๒ กิจกรรม	มากกว่า ๒ กิจกรรม	อบต.เมืองมาย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ พบว่า ประชากรพื้นที่ส่วนใหญ่สัญจรภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้านด้วย รถยนต์/รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล และมีการสัญจรด้วยจักรยาน และการเดินเท้า

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการวางแผนและออกแบบเมือง			
(๓) พื้นที่สีเขียว			
พื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการ ต่อหัวประชากร	มีขนาดพื้นที่ สีเขียวเพื่อการ บริการ ๑-๑๕ ตารางเมตร ต่อคน	มีขนาดพื้นที่สี เขียวเพื่อการ บริการมากกว่า ๑๕ ตารางเมตร ต่อคน	อบต.เมืองมาย ข้อมูลจากสำนักจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง) พบว่า เขตปกครองตำบลเมืองมาย เนื้อที่ ๙๔,๗๕๐ ไร่ หรือประมาณ ๑๕๑,๖๐๐,๐๐๐ ตร.ม. ตั้งอยู่บนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ตำแม่มาย เนื้อที่ประมาณ ๓๐,๒๔๗ ไร่ หรือ ๔๘,๓๙๕,๒๐๐ ตร.ม. และมีพื้นที่ ส.ป.ก. ประมาณ ๕๔๘ ไร่ หรือ ๘๗๖,๘๐๐ ตร.ม. ทั้งนี้ มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ประชากรรวมเมืองมาย ๓,๓๐๔ คน พื้นที่สีเขียวขั้นต่ำคิดจากข้อมูลพื้นที่ป่าสงวน คิดเป็นพื้นที่สีเขียวต่อหัวประชากร เท่ากับ ๑๔,๖๔๗.๔๖ ตร.ม./คน *หมายเหตุ พื้นที่สีเขียวส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ป่าสงวน ประชาชนไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้
สัดส่วนพื้นที่สีเขียว ต่อพื้นที่เมือง	มีพื้นที่สีเขียว ทั้งหมดเท่ากับ ร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เมือง	มีขนาดพื้นที่ สีเขียวทั้งหมด มากกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เมือง	อบต.เมืองมาย ข้อมูลจากสำนักจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง) พบว่า เขตปกครองตำบลเมืองมาย ตั้งอยู่บนพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติ ทั้งนี้ อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูล จำนวนพื้นที่อยู่อาศัยที่ชัดเจน จึงใช้การประเมิน จากแผนที่ภาพถ่ายจากดาวเทียม พบว่ามีพื้นที่สี เขียวมากกว่า ๑๐% ของพื้นที่ตำบลเมืองมาย ทั้งหมด
(๔) การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			
มีการวางแผนการใช้ ประโยชน์ที่ดินโดยการ คำนึงถึงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	มี/ไม่มี	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีการดำเนินโครงการด้านการ วางและจัดทำผังเมืองชุมชนของ อบต.เมืองมาย
มีมาตรการส่งเสริมการ สร้างอาคารที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	มี/ไม่มี	มี	อบต.เมืองมาย ปี ๒๕๖๒ ก่อสร้างห้องประชุม ใหม่ใ้เพื่อประหยัดพลังงาน โดยลดการใช้ เครื่องปรับอากาศและไฟฟ้า สำหรับการ จัดประชุมภายในสำนักงาน
สัดส่วนพื้นที่เกษตรกรรม ประมง ปศุสัตว์ที่ ปลอดภัย/เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมต่อพื้นที่ เกษตรกรรมทั้งหมดในเขต	ร้อยละ ๕๐ - ๘๐	น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	อบต.เมืองมาย ไม่มีพื้นที่เกษตรกรรม ประมง ปศุสัตว์ที่ปลอดภัย หรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมี ยากำจัดศัตรูพืช และยาฆ่าแมลง สำหรับพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งหมด ยกเว้นพื้นที่ปลูกที่ใช้ในการบริโภคใน ครัวเรือน เช่น นาข้าว และถั่วลิสง

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิตีการมีส่วนร่วมในการจัดการเมือง			
(๕) การมีส่วนร่วมในการจัดการเมือง			
มีมาตรการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมือง (แสดงความคิดเห็น-ดำเนินงาน-ติดตามผล)	มี/ไม่มี	มี	อบต.เมืองมาย แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ กำหนดโครงการและกิจกรรมที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมือง มีการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดย อบต.เมืองมาย ได้มีการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ นำมาสู่การจัดทำโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ
จำนวนเทศบาลัญญัติ ข้อตกลง กฎระเบียบ ชุมชนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมือง	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๐ ข้อ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๐ ข้อ	อบต.เมืองมาย มีข้อตกลงระหว่างชุมชน ๖ หมู่บ้าน เรื่องการคัดแยกขยะ
มีงบประมาณที่จัดสรรให้กับชุมชนและองค์กรชุมชน หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่น	มี/ไม่มี	มี	อบต.เมืองมาย มีการจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ประชาคมระดับหมู่บ้านระดับตำบลในการจัดทำแผนชุมชน และแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีของ อบต. และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด ในการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
ระดับการมีส่วนร่วมและสัดส่วนของมีส่วนร่วมของประชากรทุกกลุ่ม	มีระดับการมีส่วนร่วม ๓ ด้าน และมีประชาชนเข้าร่วมมากกว่า ๒ กลุ่ม	มีระดับการมีส่วนร่วม ๔ ด้าน และมีประชาชนเข้าร่วมทุกกลุ่ม	อบต.เมืองมาย มีการให้ข้อมูล เปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน มีการปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกัน และให้ประชาชนได้ร่วมปฏิบัติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การดำเนินโครงการแยกขยะในชุมชน โครงการหน้าบ้านน้อมอง โครงการจัดทำโฉนดชุมชนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหลายกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการจัดการทรัพยากร			
(๖) ทรัพยากรป่าไม้			
มีการกำหนดแผนงาน/ กิจกรรมการรักษา อนุรักษ์ ป่าไม้	มีแผนและระบบ การจัดการรักษา ป่าอย่างเป็น รูปธรรม	มีแผนของการ รักษา อนุรักษ์ พื้นที่ป่าให้เห็น อย่างเป็นรูปธรรม	อบต.เมืองมาย มีแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงาน การเกษตร มีกิจกรรม/โครงการปลูกป่ารักษา ต้นน้ำ โครงการปลูกป่า ปลูกหญ้า และพัฒนา แหล่งน้ำ โครงการจัดทำฝายชะลอน้ำ โครงการ จัดทำแนวกันไฟป่า และโครงการปลูกหญ้าแฝก
สัดส่วนเพิ่มหรือปลูก ทดแทน ทรัพยากรที่ นำมาใช้ทางเศรษฐกิจ (ต้นไม้ที่เอามาจากสวนด้วย เพื่อเศรษฐกิจชุมชน)	มีโครงการ/ กิจกรรมการ ปลูกป่าทดแทน	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีโครงการ กิจกรรมปลูกพืช ทดแทนทรัพยากรที่นำมาใช้ทางเศรษฐกิจ แต่ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงาน การเกษตร มีการกำหนดกิจกรรม โครงการ ด้าน การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ป้องกันไฟป่า
(๗) ทรัพยากรน้ำ : คุณภาพน้ำผิวดิน			
ร้อยละจำนวนแหล่งน้ำ ผิวดินสาธารณะที่มี คุณภาพน้ำได้มาตรฐาน ตามประเภทการใช้ ประโยชน์แหล่งน้ำผิวดิน ต่อจำนวนแหล่งน้ำทั้งหมด ที่มีอยู่ในเขต (ตาม ประเภทการใช้ประโยชน์ ของแหล่งน้ำผิวดิน)	แหล่งน้ำผิวดิน มีคุณภาพน้ำ ได้มาตรฐาน มากกว่า ร้อยละ ๗๐	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย มีห้วยแม่ตาและห้วยแม่ซิวเป็น แหล่งน้ำผิวดินตามธรรมชาติสำคัญของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีลำน้ำ ลำห้วยธรรมชาติอีก ๑๑ สาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน หมายเหตุ ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดพื้นที่ ตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินในพื้นที่ และมีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น ฝายตอกหลักไม้ ฝายคอนกรีต บ่อน้ำ บ่าบาดาล อ่างเก็บน้ำ และทำนบดินอีก ยังไม่มีการตรวจคุณภาพ แหล่งน้ำผิวดินสาธารณะ ๑๙๗ แห่ง

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการจัดการทรัพยากร			
(๗) ทรัพยากรน้ำ : คุณภาพน้ำผิวดิน			
ร้อยละจำนวนชุมชนที่มี น้ำอุปโภค/บริโภคที่ได้ มาตรฐานต่อจำนวนชุมชน ทั้งหมด	มากกว่า ร้อยละ ๘๐	น้อยกว่าหรือ เท่ากับ ๘๐	อบต.เมืองมาย มีระบบประปาหมู่บ้าน ครอบคลุมทั้ง ๖ หมู่บ้าน โดยบางหมู่บ้านใช้ ระบบการสูบน้ำจากแหล่งน้ำผิวดิน และบาง หมู่บ้านใช้การขุดเจาะน้ำบาดาล
ร้อยละจำนวนตัวอย่างน้ำ เพื่อการอุปโภค/บริโภคที่ สุ่มตรวจจากระดับ ครัวเรือนมีคุณภาพได้ มาตรฐาน	ประสบปัญหา เรื่องคุณภาพน้ำ ตัวอย่างน้ำได้ มาตรฐาน มากกว่าร้อยละ ๘๐	ประสบปัญหา เรื่องคุณภาพน้ำ ตัวอย่างน้ำได้ มาตรฐานน้อยกว่า หรือเท่ากับร้อยละ ๘๐	ข้อมูลผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำประปา หมู่บ้าน ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ ลำปาง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑) พบว่า หมู่ที่ ๔ พบค่าความกระด้างเกินตามมาตรฐาน น้ำประปាកำหนด และตรวจพบโคลิฟอร์ม แบคทีเรียรวม เชื้ออีโคไล (<i>E. coli</i>)
ร้อยละจำนวนชุมชนที่มี น้ำอุปโภค/บริโภค เพียงพอต่อเนื่อง ๒๔ ชั่วโมงตลอดปีต่อจำนวน ชุมชนทั้งหมด	มากกว่า ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เมืองมาย มีระบบประปาหมู่บ้าน ครอบคลุมทั้ง ๖ หมู่บ้าน มีการใช้น้ำประปา ภายในบ้านร้อยละ ๑๐๐ ข้อมูลจากแผนพัฒนา ท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔
(๗) ทรัพยากรน้ำ : น้ำใต้ดิน			
ร้อยละจำนวนแหล่งน้ำ ใต้ดินมีคุณภาพน้ำได้ มาตรฐานต่อจำนวน แหล่งน้ำใต้ดินทั้งหมด	ประสบปัญหา เรื่องคุณภาพน้ำ ตัวอย่างน้ำได้ มาตรฐาน มากกว่าร้อยละ ๘๐	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลคุณภาพแหล่งน้ำใต้ดิน ในพื้นที่ จากข้อมูลของสำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๒ ลำปาง พบว่า มีผลการตรวจวัด คุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านที่ใช้น้ำบาดาล เป็นแหล่งน้ำดิบ : บ่อบาดาล ๒ บ่อ คือ หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม บ่อลึก ๑๒๐ เมตร ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ พบปริมาณ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform bacteria) ในน้ำประปา และหมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง บ่อลึก ๘๐ เมตร ไม่พบปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform bacteria) ในน้ำประปา
(๘) ทรัพยากรดิน			
ร้อยละจำนวนตัวอย่างดิน ได้มาตรฐาน (ด้านความ อุดมสมบูรณ์) ต่อจำนวน ตัวอย่างดินที่เก็บทั้งหมด ในเขต	ตัวอย่างดิน มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มากกว่า ร้อยละ ๘๐	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพดิน หมายเหตุ ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีซี ซีเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดพื้นที่ ตรวจวัดคุณภาพดิน

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการจัดการทรัพยากร			
(๘) ทรัพยากรดิน			
ร้อยละจำนวนตัวอย่างดิน ได้มาตรฐาน (ด้านการ ปนเปื้อน) ต่อจำนวน ตัวอย่างดินที่เก็บทั้งหมด ในเขต	ประสบปัญหา เรื่องคุณภาพดิน ตัวอย่างดินมี คุณภาพได้ มาตรฐาน มากกว่าร้อยละ ๘๐	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพดิน หมายเหตุ ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดพื้นที่ ตรวจวัดคุณภาพดิน
(๙) การจัดการพลังงาน			
ปริมาณการใช้พลังงาน ไฟฟ้าต่อหัวประชากร ลดลง	การใช้ไฟฟ้า ลดลงอย่างน้อย ร้อยละ ๑๐	การใช้ไฟฟ้าลดลง น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	อบต.เมืองมาย ข้อมูลการใช้ไฟฟ้าเขตพื้นที่ อบต.เมืองมาย ปี ๒๕๕๙ ปริมาณการใช้ไฟฟ้า เท่ากับ ๕๔,๗๐๓ หน่วย ปี ๒๕๖๐ ปริมาณการ ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เท่ากับ ๕๖,๓๕๓ หน่วย หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จากปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๒ มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เท่ากับ ๕๙,๔๒๑ หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘ จากปี ๒๕๖๑
จำนวนแหล่งพลังงาน ทางเลือก	มี แหล่งพลังงาน ทางเลือกอย่างน้อย ๑ แหล่ง	มี แหล่งพลังงาน ทางเลือกอย่างน้อย ๑ แหล่ง	อบต.เมืองมาย มีการใช้ระบบการผลิต กระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ หมู่ที่ ๓ บ้านนางาม สาขาบ้านแม่กำ เนื่องจาก ระบบไฟฟ้าของ กฟภ. เข้าไม่ถึง จำนวน ๓๕ ครัวเรือน และ สาขาบ้านแม่หล้า ๑๖ ครัวเรือน
สัดส่วนการใช้พลังงาน ทดแทนต่อพลังงานขั้น สุดท้าย (ร้อยละ)	มีการใช้พลังงาน ทดแทน คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ ๑๑.๘-๑๒.๑ ของการใช้ พลังงานขั้น สุดท้าย	มีการใช้พลังงาน ทดแทน คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ ๑๑.๕ ของการใช้ พลังงานขั้น สุดท้าย	อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลสัดส่วนการใช้พลังงาน ทดแทนต่อพลังงานขั้นสุดท้าย
(๑๐) ความหลากหลายทางชีวภาพ			
สัดส่วนพื้นที่ทางธรรมชาติ เพื่ออนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ ต่อพื้นที่เมือง	ไม่น้อยกว่าหรือ เท่ากับร้อยละ ๒๐	มากกว่า ร้อยละ ๒๐	อบต.เมืองมาย อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ตาและแม่มาย เนื้อที่ ๑๐๙,๓๗๕ ไร่ และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทั้งนี้ อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลจำนวนพื้นที่อยู่ อาศัยที่ชัดเจน จึงใช้การประเมินจากแผนที่ ภาพถ่ายจากดาวเทียม พบว่า อบต.มีส่วน พื้นที่ทางธรรมชาติเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพต่อพื้นที่เมืองมากกว่าร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติด้านการจัดการทรัพยากร			
(๑๐) ความหลากหลายทางชีวภาพ			
มีการศึกษาและเก็บข้อมูล จำนวนชนิดพันธุ์พืชและ สัตว์ในเมืองที่ได้รับการ อนุรักษ์	มี/ไม่มี	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีการจัดทำข้อมูล ความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่
จำนวนโครงการและแผนงาน ที่เกี่ยวกับ ความหลากหลาย ทางชีวภาพของเมือง	มี/ไม่	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีการจัดทำข้อมูล ความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่
มิติด้านการจัดการของเสียและมลพิษ			
(๑๑) การจัดการน้ำเสียชุมชน			
ร้อยละปริมาณน้ำเสียที่ ได้รับการรวบรวมเพื่อนำไป บำบัดให้ได้ตามมาตรฐาน หรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อ ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น ทั้งหมด	มากกว่าหรือ เท่ากับร้อยละ ๘๐	น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	อบต.เมืองมาย ไม่มีการรวบรวมน้ำเสียเพื่อนำไป บำบัดตามมาตรฐานก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำ สาธารณะ
มีการออกเทศบัญญัติ/ ข้อบัญญัติท้องถิ่นในการ ส่งเสริมการบำบัดน้ำเสีย ขั้นต้นจากอาคาร บ้านเรือน	มีอย่างน้อย ๑ ข้อ	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีเทศบัญญัติเกี่ยวกับการ ส่งเสริมการบำบัดน้ำเสียขั้นต้น สำหรับอาคาร ที่ปลูกสร้างใหม่
คุณภาพน้ำทิ้งชุมชนอยู่ใน เกณฑ์มาตรฐานควบคุมการ ระบายน้ำทิ้งจากระบบ บำบัดน้ำเสียของชุมชน	ผ่าน/ไม่ผ่าน	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้ง ชุมชน
(๑๒) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน			
ปริมาณขยะเฉลี่ยต่อ ประชากร	เท่ากับ ๑ กิโลกรัมต่อคน ต่อวัน	น้อยกว่า ๑ กิโลกรัมต่อคน ต่อวัน	อบต.เมืองมาย ข้อมูลเก็บขนขยะมูลฝอยชุมชน ปี ๒๕๖๐ ตำบลเมืองมายมีปริมาณขยะมูลฝอย เท่ากับ ๒๑,๘๓๐๐ กก./เดือน หรือประมาณ ๗๒๗.๖๗ กก./วัน ประชากรจำนวน ๓,๓๐๔ คน คิดเป็นปริมาณขยะเฉลี่ยต่อประชากร เท่ากับ ๐.๒๒ กก./คน/วัน
ปริมาณการเกิดขยะมูล ฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวัน ลดลงกว่าปีที่ผ่านมา	เท่าเดิม	ลดลง	อบต.เมืองมาย ปริมาณขยะ๒๑,๘๓๐๐กก./เดือน ในปี ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๑ เท่ากับ ๒,๐๐๐ กก./เดือน อบต. มีการรณรงค์คัดแยกขยะ ในครัวเรือนเริ่มต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๒ คาดว่า มีแนวโน้มปริมาณขยะเริ่มลดลง ในปี ๒๕๖๒

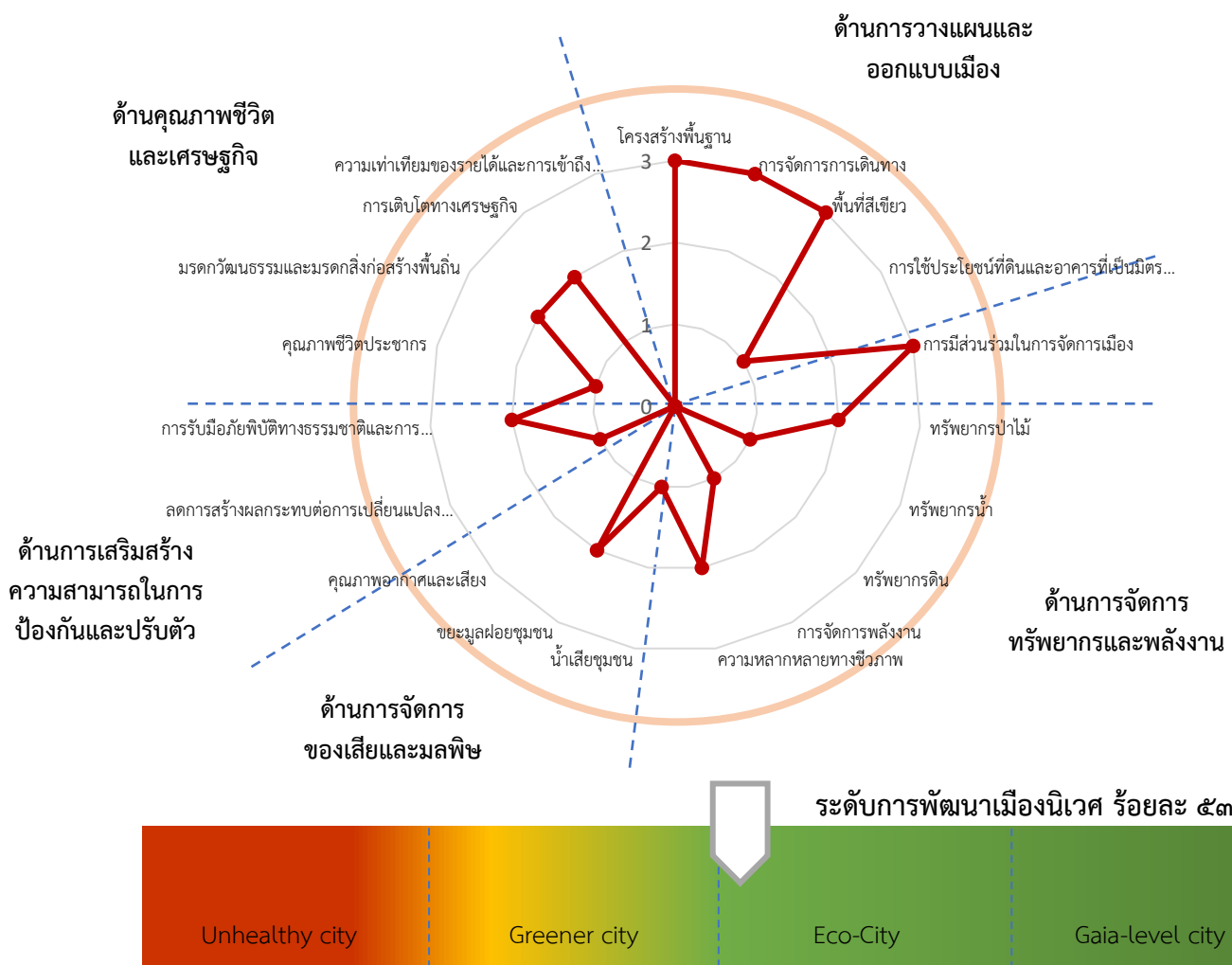
ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติดำเนินการจัดการของเสียและมลพิษ			
(๑๒) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน			
ร้อยละของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการคัดแยก	ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๕๐	น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	อบต.เมืองมาย มีการณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะต้นทาง เริ่มต้นโครงการตั้งแต่เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งทำให้เกิดการคัดแยกขยะโดยประชาชนแต่ยังไม่ถึงร้อยละ ๕๐
ร้อยละขยะมูลฝอยที่ได้รับการเก็บขนและนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ต่อปริมาณขยะทั้งหมด	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๕	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๕	อบต.เมืองมาย ขยะมูลฝอยได้รับการจัดเก็บทั้งหมดแต่นำไปกำจัดไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการเนื่องจากการกำจัดของอบต.นำไปเทลงในหลุมฝังกลบที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าไม้และกำจัดโดยวิธีการเผา
ร้อยละขยะอันตรายจากชุมชนที่ได้รับการรวบรวมและส่งกลับไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อปริมาณขยะอันตรายทั้งหมด	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๓๐	น้อยกว่าร้อยละ ๓๐	อบต.เมืองมาย มีในปริมาณน้อย แต่มีการแยกขยะอันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และเก็บขนเพื่อส่งต่อ อบจ.ลำปาง กำจัดตามหลักวิชาการแต่ไม่มีการบันทึกปริมาณขยะอันตรายที่รวบรวม
ร้อยละขยะติดเชื้อที่ได้รับการเก็บขนและนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อปริมาณขยะติดเชื้อทั้งหมด	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เมืองมาย ข้อมูลปริมาณขยะติดเชื้อของรพ.สต. จำนวน ๒ แห่งในพื้นที่ ปี ๒๕๖๑ มีปริมาณขยะติดเชื้อ จำนวน ๒๙๑ กก./ปี กำจัดโดยมีรถจากโรงพยาบาลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เก็บขนไปกำจัดทุกเดือน
ร้อยละสิ่งปฏิกูลที่ได้รับการเก็บขนอย่างทั่วถึงและนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลต่อปริมาณสิ่งปฏิกูลทั้งหมด	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๐	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๗๐	อบต.เมืองมาย จากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ มีการว่าจ้างรถบริษัทเอกชนเก็บสิ่งปฏิกูลเป็นประจำ
(๑๓) คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน			
จำนวนวันใน ๑ ปี ที่มีสารมลพิษในอากาศเกินค่ามาตรฐาน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๗ วัน	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดการตรวจวัดคุณภาพ
ระดับเสียงรบกวนไม่เกินมาตรฐาน	ผ่านบางข้อ	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพเสียง ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดการตรวจวัดคุณภาพ
ระดับความสั่นสะเทือนไม่เกินมาตรฐาน	น้อยกว่าหรือเท่ากับระดับ ๓	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีผลการตรวจวัดคุณภาพเสียง ปี ๒๕๖๒ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด อยู่ระหว่างศึกษาและกำหนดในการตรวจวัดคุณภาพ

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและลดการสร้างและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
(๑๔) การลดการสร้างและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
อัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองต่อหัวประชากรลดลง	เพิ่มขึ้น/ลดลง	เพิ่มขึ้น	อบต.เมืองมาย เพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อมูลการใช้ไฟฟ้าเขตพื้นที่ ปี ๒๕๖๒ มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เท่ากับ ๕๙,๔๒๑ หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘ จากปี ๒๕๖๑ คาดว่าจะมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น
(๑๕) การรับมือต่อภัยพิบัติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
มีการประเมินความเสี่ยงและวางแผนรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	มีการประเมินหรือการวางแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง	มีการประเมินหรือการวางแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง	อบต.เมืองมาย มีการทำแผนรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ โดย อบต.เมืองมาย ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด ร่วมกับประชาชนในหมู่บ้านสร้างฝาย เพื่ออนุรักษ์ป่าต้นน้ำและชะลอการไหลของน้ำ บรรเทาปัญหาน้ำหลาก น้ำท่วม และกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง
มูลค่าความเสียหายและความสูญเสียที่เกิดจาก ภัยธรรมชาติในแต่ละปี	เท่าเดิม	เท่าเดิม	อบต.เมืองมาย มีข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ พบว่า หมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง ในฤดูน้ำหลาก หลายบ้านเรือนประสบปัญหาน้ำจากลำห้วยเอ่อล้นท่วม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ อบต. ได้รับอนุมัติงบประมาณสร้างพนังกั้นน้ำปี ๒๕๖๒ ตำบลเมืองมายประสบปัญหาภัยแล้งฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย ทั้งนี้ ยังไม่มีข้อมูลการประเมินมูลค่าการเสียหาย
จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย บาดเจ็บ ย้ายถิ่นฐานย้ายไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัย หรือเป็นผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ภัยแล้ง อุทกภัย ดินถล่ม) ลดลง	เท่ากับปีที่ผ่านมา	ลดลงกว่าปีที่ผ่านมา	อบต.เมืองมาย รอข้อมูลรายละเอียดจาก อบต.
มีการให้ความรู้หรือสื่อสารแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดการรับรู้และตระหนักในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	มีอย่างน้อย ๑ โครงการ	ไม่มี	อบต.เมืองมาย ไม่มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้หรือสื่อสารแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดการรับรู้และตระหนักในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
มีการบูรณาการการเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการรับมือผลกระทบในสถานศึกษา	มีการบูรณาการในหลักสูตรอย่างน้อย ๑ คาบเรียนต่อภาคการศึกษา	ไม่มี	อบต.เมืองมาย สถาบันการศึกษาในสังกัดยังไม่มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการการเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการรับมือผลกระทบในสถานศึกษา

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติคุณภาพชีวิตและส่งเสริมเศรษฐกิจ			
(๑๖) คุณภาพชีวิตของประชากร			
อายุขัยเฉลี่ยประชากร	เท่ากับค่าเฉลี่ย ประเทศ เท่ากับ ๗๔.๖๐ ปี	น้อยกว่าค่าเฉลี่ย ประเทศ	อบต.เมืองมาย มีอายุขัยเฉลี่ย ๖๖ ปี ข้อมูลจาก รพ.สต.ตำบลบ้านนางาม ณ ปี ๒๕๖๑
สัดส่วนประชากรพึ่งพิง	เท่ากับค่าเฉลี่ย ของประเทศ ๔๘.๔๒	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	อบต.เมืองมาย ปี ๒๕๖๒ มีอัตราการพึ่งพิง ผู้สูงอายุ เท่ากับ ๖๓.๓๘ ข้อมูลด้านประชากร ของรพ.สต.บ้านไผ่งาม
อัตราการเจ็บป่วยด้วย โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ ที่ลดลง	เท่าเดิม	เท่าเดิม	อบต.เมืองมาย อัตราการเจ็บป่วยด้วยกลุ่ม โรคติดต่อ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก ปี ๒๕๖๒ = ๑ ราย ลดลงจาก ปี ๒๕๖๑ = ๒ ราย รพ.สต. ในพื้นที่และ อสม. ร่วมกันรณรงค์และให้ความรู้ ประชาชนในหมู่บ้านการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ ยุงลาย และอัตราการเจ็บป่วยด้วยกลุ่มโรคไม่ ติดต่อ ได้แก่ โรคหลอดเลือดในสมอง เท่าเดิม
สัดส่วนประชากรที่ได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	เท่ากับค่าเฉลี่ย	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลประชากรที่ได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปีขึ้นไป
(๑๗) มรดกวัฒนธรรมและมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น			
มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีเพื่อ นำไปใช้ประโยชน์ในการ ดำรงชีวิตพื้นฐาน (ที่อยู่อาศัย-อาหาร- เครื่องนุ่งห่ม-ยารักษาโรค) และประกอบสัมมาชีพที่ สนับสนุนการอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อมเมือง อย่างต่อเนื่อง (เช่น ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์)	มี อย่างน้อย ๑ โครงการ/ กิจกรรม/กรณี	มี มากกว่า ๑ โครงการ/ กิจกรรม/กรณี	อบต.เมืองมาย มีปฏิทินกิจกรรมประจำปี เกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณี และแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ การพัฒนาสังคม/ชุมชน และการรักษา ความสงบเรียบร้อย กำหนดกิจกรรมและ โครงการส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนใน หมู่บ้านร่วมกิจกรรม ภายใต้แผนงานสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน รวม ๙ โครงการ เช่น โครงการกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมประเพณี พื้นบ้านชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่กำ หมู่บ้าน ๓ โครงการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีตามวัน สำคัญต่างๆ

ตัวชี้วัด	ค่ามาตรฐาน	สถานการณ์พื้นที่ เมืองมาย	รายละเอียด
มิติคุณภาพชีวิตและส่งเสริมเศรษฐกิจ			
(๑๘) การเติบโตทางเศรษฐกิจ			
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร	เท่ากับค่าเฉลี่ย	น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	จังหวัดลำปาง มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร ปี ๒๕๖๐ เท่ากับ ๖๖,๑๙๙ จัดอยู่ในลำดับที่ ๘ ของภาคเหนือ และอยู่ลำดับที่ ๔๓ ของประเทศ อบต.เมืองมาย มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ๖,๒๕๗ บาท ข้อมูล จปฐ. ให้เทียบกับรายภาค หาได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
อัตราการจ้างงานในพื้นที่	เท่าเดิม	เท่าเดิม	อบต.เมืองมาย ประสานข้อมูลเชิงสถิติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์	เท่ากับค่าเฉลี่ย	เท่าค่าเฉลี่ย	อบต.เมืองมาย ประสานข้อมูลเชิงสถิติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ท้องถิ่น	เท่าเดิม	เท่าเดิม	อบต.เมืองมาย มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ๖,๒๕๗ บาท ข้อมูล จปฐ. ให้เทียบกับรายภาค หาได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
สัดส่วนพื้นที่เกษตรที่มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -เมืองเกษตรกรรม	เท่าเดิม	เท่าเดิม	อบต.เมืองมาย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลงในเกษตรกรรม ยกเว้นพื้นที่เกษตร เช่น นาข้าว และถั่วลิสง เนื่องจากใช้ในการบริโภคภายในชุมชน
(๑๙) ความเท่าเทียมของรายได้และการเข้าถึงทรัพยากร			
สัดส่วนประชากรที่ยากจนต่อประชากรเมือง	เท่ากับค่าเฉลี่ย	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลสัดส่วนประชากรที่ยากจนต่อประชากรเมือง
ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน	เท่ากับค่าเฉลี่ย	ไม่มีข้อมูล	อบต.เมืองมาย ไม่มีข้อมูลช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน
สัดส่วนประชากรที่มีการถือครองที่ดิน	เท่ากับค่าเฉลี่ย	น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	อบต.เมืองมาย มีประชากรที่ถือครองที่ดินน้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ เนื่องจากพื้นที่ตั้งอยู่บนเขตป่าสงวนและพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ

ในภาพรวม ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายทั้ง ๑๙ ตัวชี้วัด สรุปได้ว่ามีตัวชี้วัดในระดับดี (สีเขียว) ๔ ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการเดินทาง พื้นที่สีเขียว และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีตัวชี้วัดในระดับผ่านเกณฑ์ มาตรฐานและควรพัฒนาต่อไป (สีเหลือง) ๖ ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการขยะมูลฝอย การรับมือภัยพิบัติ มรดกวัฒนธรรม และการเติบโตทางเศรษฐกิจ มีตัวชี้วัดในระดับควรปรับปรุง (สีแดง) ๖ ด้าน ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ทรัพยากรน้ำ การจัดการพลังงาน การจัดการน้ำเสียชุมชน การลดการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และคุณภาพชีวิต และตัวชี้วัดไม่มีข้อมูลหรือไม่สามารถประเมินได้ (สีเทา) ๓ ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรดิน คุณภาพอากาศและเสียง และความเท่าเทียมของรายได้ และการเข้าถึงทรัพยากร ดังรูปที่ ๑๒ ซึ่งจากการให้ค่าคะแนนของทั้ง ๑๙ ตัวชี้วัดพบว่าระดับความเป็นชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายในปัจจุบันเป็น ร้อยละ ๕๓

รูปที่ ๓-๑ ระดับความเป็นเมืองนิเวศของชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายจากผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ระบบกายภาพของขอบเขตนิเวศ

การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ การศึกษาระบบนิเวศครอบคลุมพื้นที่ ๖ หมู่บ้าน ของตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เป็นเมืองนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ

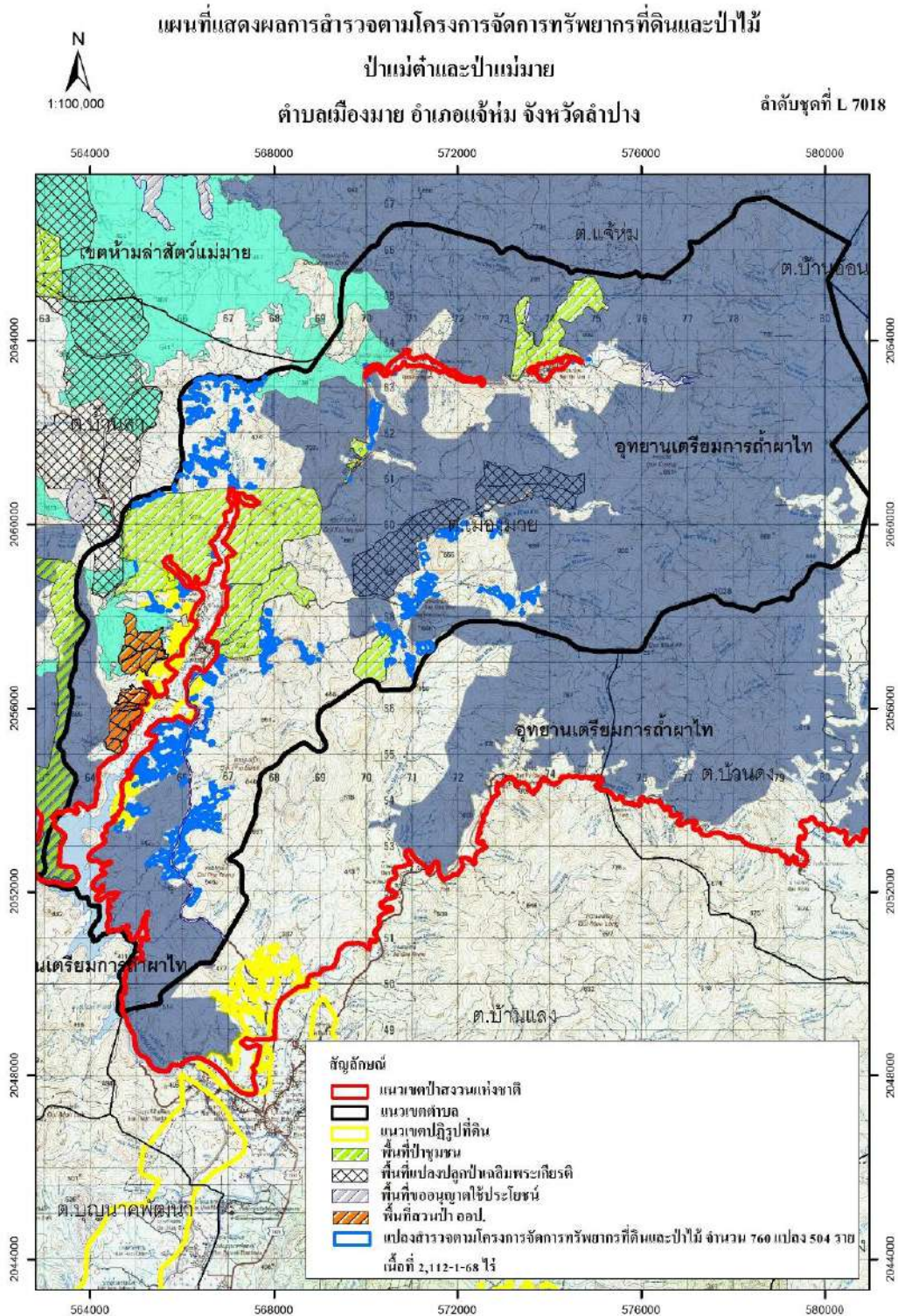
รูปที่ ๓-๒ แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษาระบบกายภาพตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
ที่มา : ดัดแปลง ภาพถ่ายดาวเทียม Google map, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- ระบบน้ำ ระบบน้ำที่สำคัญ คือ ห้วยแม่ขี้ ห้วยแม่ตา ไหลลงสู่เขื่อนกิ่วลม

รูปที่ ๓-๓ แสดงสภาพห้วยแม่ตา บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม แหล่งน้ำสายหลักของตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- ระบบพื้นที่สีเขียว พื้นที่ตำบลเมืองมาย แบ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ต๋าและป่าแม่มาย พื้นที่อุทยานเตรียมการถ้ำผาโท เขตห้ามล่าสัตว์ป่าแม่มาย พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่แปลงปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ พื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และตำบลเมืองมายยังมีความหลากหลายทางธรรมชาติ ทั้งชนิดพันธุ์พืช และชนิดพันธุ์สัตว์

รูปที่ ๓-๔ แสดงผลการสำรวจตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ป่าแม่ต๋าและป่าแม่มาย
ที่มา :แผนที่แสดงผลการสำรวจตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ป่าแม่ต๋าและป่าแม่มาย ตำบลเมืองมาย,
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๕ แสดงสภาพทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และพื้นที่เกษตรกรรมของตำบลเมืองมาย
 ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๖ แสดงความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์พื้นถิ่นของตำบลเมืองมาย
 ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- ระบบคมนาคมขนส่ง เส้นทางคมนาคมและขนส่งมีเส้นทางสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ - บรรจบทางหลวงแผ่นดิน ๑๐๓๕ (แจ้ห่ม) ตอนบ้านสบมาย - บรรจบทางหลวงแผ่นดิน ๑๐๓๕ (แจ้ห่ม) และเชื่อมโยงไปสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมโยงสู่จังหวัดตัวเมืองลำปาง และจังหวัดอื่น ๆ ทางภาคเหนือ

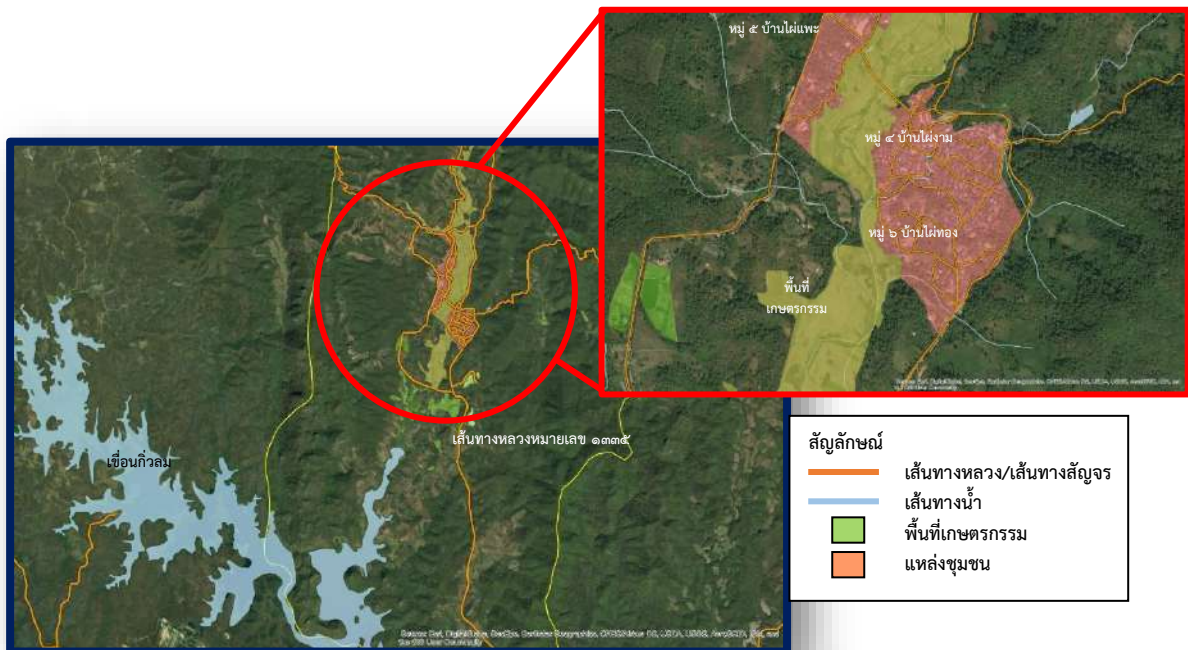
รูปที่ ๓-๗ แสดงเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕ เส้นทางเชื่อมต่อที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม
ที่มา : แผนที่ตำบลเมืองมาย Google map และข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๘ แสดงเส้นทางสัญจรภายในหมู่บ้านตำบลเมืองมาย

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- **การตั้งถิ่นฐานของชุมชน** การตั้งถิ่นฐานของชุมชน ตำบลเมืองมาย ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน ชุมชนหมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ เป็นที่ตั้งของที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย และอยู่ติดกับหมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม และหมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง ทั้ง ๓ หมู่บ้านเป็นกลุ่มชุมชนค่อนข้างหนาแน่นและรองรับการขยายตัวของชุมชน เนื่องจากการเดินทางที่ค่อนข้างสะดวก ซึ่งอยู่บริเวณเรียบเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕ เชื่อมโยงไปสู่ที่ทำการอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

รูปที่ ๓-๙ แสดงการตั้งถิ่นฐานของชุมชนหมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ บริเวณเรียบเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕ และห้วยแม่ต๋า

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ พื้นที่ศึกษาชุมชนเชิงนิเวศ คือ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย โดยมีชุมชนหนาแน่นบริเวณห้วยแม่ตำ และเรียบเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๓๕

รูปที่ ๓-๑๐ แสดงสภาพการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนและสถานที่สำคัญของชุมชนตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

- การวิเคราะห์พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองมาย มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในป่าสงวนแห่งชาติแม่ตำและแม่มาย มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และทิวทัศน์ที่สวยงาม มีแหล่งธรรมชาติ และจุดสำคัญหลายแห่งที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ได้แก่ น้ำตกตาดหมอก บ้านนาไหม้ หมู่ที่ ๒ ถ้ำปีกะลง บ้านแม่เงิน หมู่ที่ ๑ ถ้ำหล่มออง บ้านไม้แพะ หมู่ที่ ๕ รอยพระพุทธรูปทศกัณฐ์ แก้วบ้านไม้ทอง หมู่ที่ ๖ อบต.เมืองมายอยู่ระหว่างพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และหอดูไฟกิ่งคู่ โดยทางบริษัท เอสซีจีฯ ให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างหอดูไฟ เป็นจุดสังเกตเหตุไฟป่าจากมุมสูง มองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของตำบลเมืองมาย สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต

รูปที่ ๓-๑๑ แสดงสถานที่สำคัญที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากแผนที่ทำมือ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๑๒ แสดงถ้ำปีกะลงในพื้นที่หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เปิน ตำบลเมืองมาย

ที่มา : ข้อมูลสถานที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว, องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๑๓ แสดงน้ำตกตาดหมอกในพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านนาใหม่ ตำบลเมืองมาย

ที่มา : ข้อมูลสถานที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว, องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๑๔ แสดงถ้ำหล่มอ่างในพื้นที่หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย

ที่มา : ข้อมูลสถานที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว, องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๑๕ แสดงรอยพระพุทธรูปบาทเกือกแก้วในพื้นที่ หมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง ตำบลเมืองมาย
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๑๖ แสดงหอดูไฟกิวตูและทิวทัศน์หุบเขาในมุมสูงจากหอดูไฟกิวตู
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

ผลการวิเคราะห์และประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตารางที่ ๓-๔ ผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐ	
<p>สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม • ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม • ศึกษา วิเคราะห์ ประสาน และดำเนินการให้มีประกาศเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม • ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผน มาตรการ และจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม • ดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม • บริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนนโยบาย • แผนและมาตรการ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทุกภาคส่วน • เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารที่ดินและทรัพยากรดิน การวางแผนการถือครองที่ดิน การสงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน และการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐ • ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการร่วมด้านนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม • เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ การกักเก็บ และการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ • เสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนดำเนินการตามพันธกรณีของความตกลงระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ
<p>สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ (ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับภาค • ประสานการดำเนินงาน ตลอดจนติดตามประเมินผล แผน และมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับภาค • จัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาค • จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสิ่งแวดล้อมระดับภาค • ให้คำปรึกษาและเสนอแนะทางวิชาการและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> ติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ด้านสิ่งแวดล้อม พัฒนารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและสภาพท้องถิ่นหรือพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม กับท้องถิ่น
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซ่ยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการ และติดตามประเมินผล กำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกิจการประปา ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวนอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (สาขาลำปาง)	<p>อนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุมป้องกัน พื้นที่ป่าอนุรักษ์เดิมที่มีอยู่ และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ ด้วยกลยุทธ์การส่งเสริม กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหน และการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจน ความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหารแหล่งนันทนาการ และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประชาชน</p>
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้องค์กร สถาบัน ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการป่าชุมชน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ สนับสนุนข้อมูลและบริการทางวิชาการด้านวนศาสตร์ชุมชน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชุมชน และการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกป่าทุกรูปแบบ ทั้งการ ปลูกป่าในที่ดินของรัฐ และการปลูกสร้างสวนป่าในที่ดินเอกชน การดำเนินงานในรูปแบบสหกรณ์ สวนป่า การปลูกป่าเศรษฐกิจอื่น ๆ รวมทั้ง การดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยสวนป่า ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการ เพาะชำกล้าไม้ การปลูก และบำรุงสวนป่าแก่ภาคเอกชน ประชาชน และหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการบุกรุก ทำลายทรัพยากรป่าไม้ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบประสานงานเพื่อสนับสนุนข้อมูลการข่าวการสืบสวน สอบสวนดำเนินคดี และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดประสาน ติดตามสถานการณ์เพื่อการหยุดยั้งการทำลายป่าไม้

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> • ประสานงาน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการส่งเสริมศักยภาพของผู้นำชุมชน องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้านทั้งในด้านวิชาการ และการปฏิบัติงานประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน • จัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ระดับอำเภอจัดเก็บและหรือประสาน การจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน รวบรวมและทำแผนงาน/โครงการ ของอำเภอในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและให้บริการองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหาร และดำเนินงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลและแผนงาน/โครงการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑ ลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ และท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย • พัฒนา เสริมสร้างขีดความสามารถ รวมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ จัดการทรัพยากรน้ำแก่ผู้มีส่วนได้เสีย • จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการ รวมทั้งดำเนินการสำรวจออกแบบและพัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์และการแก้ไขปัญหาของลุ่มน้ำ • พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเป็นศูนย์เครือข่ายข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ • ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาด้านเทคนิควิชาการ มาตรฐานและกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
สถาบันการศึกษา	
มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> • วิจัยเพื่อพัฒนาสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม อันจะนำไปพัฒนา และแก้ไขปัญหา ของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน • บริการวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้มีจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และร่วมสืบสานโครงการ ในพระราชดำริ • ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเป็นไทย • พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล
โรงเรียนไผ่งามวิทยา	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีคุณธรรมคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล • พัฒนาบริเวณอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ • พัฒนาระบบการเรียนรู้ให้มีรูปแบบอย่างหลากหลาย • จัดกิจกรรมโดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น • จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม • จัดกิจกรรมให้ชุมชนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการศึกษา • จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
<p>ภาคเอกชน</p> <p>บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ในปี ๒๕๖๐ บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัดได้ปรับโครงสร้างการบริหารงานเพื่อความยั่งยืนภายใต้คณะกรรมการการพัฒนายั่งยืนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และเพื่อสนับสนุนความเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ ให้เข้าเป็นส่วนสำคัญของแผนงานการดำเนินธุรกิจ โดยจัดให้มีการดูแลทั้ง ๓ มิติ คือ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม และมิติเศรษฐกิจ และให้มีคณะทำงานเพื่อบริหารจัดการประเด็นที่สำคัญ โดยกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง • เอสซีจีฯ มีอุดมการณ์ในการดำเนินธุรกิจ โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายเพื่อประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนายั่งยืน ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักบรรษัทภิบาลที่ดี • บริษัท เอสซีจีฯ บริหารจัดการประเด็นด้านการพัฒนายั่งยืน โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นด้านการพัฒนายั่งยืนที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจมาร่วมพิจารณากับประเด็นจากการประเมินความเสี่ยง ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะมีโอกาสเกิดในอนาคต • ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรของเอสซีจีฯ ช่วยให้องค์กรมีความพร้อมในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว รองรับการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยความเสี่ยงต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น เพื่อนำไปสู่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทั้งองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย • ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และการดำเนินธุรกิจ ทำให้การเข้าถึงผู้มีส่วนได้เสียมีความซับซ้อน อีกทั้งยังมีความคาดหวังสูงขึ้น บริษัท เอสซีจีฯ จึงให้ความสำคัญกับการดูแลผู้มีส่วนได้เสียอย่างใกล้ชิด ตลอดจนแนวทางการสร้างคุณค่าร่วมกันในระยะยาว
<p>บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> • เริ่มต้นปี ๒๕๔๖ โดยบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย ลำปาง จำกัด น้อมนำแนวพระราชดำริของในหลวง รัชกาลที่ ๙ การสร้างฝายต้นน้ำลำธารของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริมาปฏิบัติและประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มสร้างฝายพื้นที่ป่ารอบโรงงานปูนซีเมนต์ไทย ลำปาง คือ ฝายที่ลาดลงอย่างต่อเนื่อง และความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์กลับมา พบพืชและสัตว์หลากหลายสายพันธุ์ อาทิ นก สัตว์เลื้อยคลานด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำเพิ่มขึ้น • เมื่อผลการศึกษาปรากฏผลดีชัดเจน บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด จึงประกาศทำโครงการ‘เอสซีจี รักษ์น้ำเพื่ออนาคต’ เพื่อนำผลสำเร็จจากการแก้ปัญหาของตัวเองขยายผลสู่ชุมชน โดย เอสซีจีฯ สนับสนุนชุมชนสร้างฝายให้ครบ๑๐,๐๐๐ ฝายภายใน ๓ ปี คือ ปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒ และมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน • การดำเนินงานของ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย ลำปาง จำกัด จัดตั้งหน่วยงานชุมชนสัมพันธ์และอนุรักษ์ธรรมชาติ ทำงานร่วมกับชุมชน ๔๔ ชุมชน และจะเพิ่มเป็น ๗๒ ชุมชนในอนาคต โดยเฉพาะเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดลำปาง มีการดำเนินการในหลายพื้นที่ และมีการทำงานทั้งในภาพใหญ่และภาพเล็ก ปัจจุบันลำปางเป็นจังหวัดที่มีการจดทะเบียนป่าชุมชนมากที่สุด

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
<p>องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและประสานการจัดทำแผนพัฒนาส่วนจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด • สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น • ประสานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่น • คຸ້ມครอง ดູແລและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒) • จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ (เช่น จัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล บำบัดน้ำเสีย บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) <p><u>ด้านโครงสร้างพื้นฐาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สร้างและบำรุงรักษาถนน สะพาน ภายในเขตตำบล ได้แก่ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง ถนนลูกรัง ถนนหินคลุก ถนนดิน หรือปรับเกรด ให้มีสภาพดี และสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก ทั้งเส้นทางสายหลัก และทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน โดยก่อสร้างและปรับปรุงถนน สะพาน ให้ได้มาตรฐาน สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี เพื่อให้การสัญจรไปมา การขนส่งสินค้าทางการเกษตร และการพาณิชย์มีความสะดวกรวดเร็ว และยังเป็นการกระจายความเจริญไปยังทุกชุมชน • สร้างและปรับปรุง บำรุงรักษา ระบบประปาหมู่บ้าน ให้ครอบคลุม เช่น ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน การขยายเขตประปาหมู่บ้าน • ขยายเขตจำหน่ายไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมและทั่วถึง ขยายเขตไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะพร้อมติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะริมถนนให้ครอบคลุม • การวางผังเมือง โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม โดย ครอบคลุมการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารทุกประเภท • การพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำ ได้แก่ ก่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำ เพื่อให้มีแหล่งผลิตไฟฟ้าไว้ใช้ในตำบล <p><u>ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีการจัดเก็บขยะภายในชุมชน รถเก็บขยะ และจัดให้มีถังขยะในเขตชุมชน • สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น จัดทำโครงการปลูกต้นไม้สองข้างทาง โครงการบวชป่า และฟื้นฟูสองฝั่งแม่น้ำ และจัดทำประชาสัมพันธ์รณรงค์การเกิดอัคคีภัย ไฟป่า และจัดอบรมแผนป้องกันไฟป่า • บำบัดฟื้นฟู ฝักระวัง และป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น จัดให้มีโครงการปลูกป่าทดแทน และโครงการจัดทำแนวกันไฟป่า • ออกหน่วยเคลื่อนที่มอบเบี้ยยังชีพตามหมู่บ้าน และสงเคราะห์ผู้ประสบภัยทางธรรมชาติ

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	<p><u>ด้านสังคม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาและส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชน โดยการจัดการมีการสงเคราะห์เป็ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ผู้ยากไร้ พร้อมการให้บริการ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และสนับสนุนงบประมาณในโครงการที่เป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชนตำบลเมืองมาย ให้กับโรงเรียนในเขตตำบลเมืองมาย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย และส่งเสริมให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนอายุ และประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีการก่อสร้างและปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้น่าอยู่ มีความปลอดภัย พร้อมจัดให้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาอย่างเหมาะสม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีสงกรานต์ปีใหม่เมือง ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย และการป้องกันควบคุมโรค โดยการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยต่าง ๆ พร้อมทั้งการป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อ จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อ และส่งเสริมสนับสนุนกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อร่วมกันป้องกันและควบคุมโรค การพัฒนาและส่งเสริมด้านกีฬาและนันทนาการ โดยการจัดหาอุปกรณ์กีฬา เครื่องออกกำลังกายให้กับชุมชนเพื่อใช้ในการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬาในระดับตำบล จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับอำเภอ จังหวัด และสร้างลานกีฬาให้กับชุมชนเพื่อใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และสร้างชุมชนให้ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เผื่อระวังและป้องกันยาเสพติด โดยการจัดให้ฝึกอบรมและฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเผชิญเหตุพร้อมสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และเหมาะสม จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้กับเยาวชนทั้งในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา และเยาวชนประชาชนในเขตตำบล <p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมสนับสนุน การฝึกอบรมเพิ่มทักษะอาชีพของครัวเรือน กลุ่มอาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะอาชีพของครัวเรือนกลุ่มอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ ส่งเสริมการรวมตัวเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ ให้กับกลุ่มอาชีพภายในตำบล เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ในระดับครัวเรือน และระดับชุมชน ส่งเสริมจัดหาพันธุ์พืช และอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ โดยการส่งเสริมการใช้พันธุ์พืชที่มีคุณภาพ เช่น พันธุ์ข้าว พันธุ์ไม้ และส่งเสริมอุปกรณ์ในการเกษตรในระดับชุมชน เช่น เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเครื่องสูบน้ำ ก่อสร้าง ปรับปรุง และดูแลรักษาแหล่งน้ำ โดยมีการก่อสร้างแหล่งเก็บน้ำ ก่อสร้างระบบระบายน้ำภายในหมู่บ้าน ซึ่งรวมถึงการเพิ่มหรือพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภคหรือเพื่อใช้ในการเกษตรให้ครอบคลุมทั่วถึง จัดหาภาชนะกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่
	<p><u>ด้านการเมืองการบริหาร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล โดยการจัดให้มีการประชุมประชาคมประชาชน ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางร่วมปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาตำบลเมืองมาย • ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตำบลเมืองมาย และสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาลอำเภอ จังหวัด • มุ่งเน้นพัฒนาฝีมือกรมให้ข้าราชการ พนักงาน ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และมีประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อสนองตอบต่อการให้บริการประชาชนอย่างถูกต้องรวดเร็ว • มุ่งเน้นการบริหารการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการรักษาวินัยทางการคลัง • ปรับปรุง ซ่อมแซม ต่อเติม อาคารที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อรองรับการมาใช้บริการของประชาชนตำบลเมืองมาย • จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้พร้อมปฏิบัติหน้าที่ในการบริการประชาชนตำบลเมืองมาย <p><u>การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน</u></p> <p>โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย เป็นต้น การกำหนดนโยบายการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายดังกล่าววางอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงของด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อให้สามารถดำเนินนโยบายจนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวตำบลเมืองมาย โดยใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น</p>

ผลการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคการพัฒนาเมืองที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนนิเวศเมืองมาย

ผลจากการดำเนินงานที่ตำบลเมืองมาย จังหวัดลำปาง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด และบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด จัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคีการพัฒนาเมืองที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้นแบบชุมชนนิเวศเมืองมาย ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ๖ หมู่บ้าน และผู้นำชุมชน โดยได้จัดประชุมหารือเพื่อชี้แจงและหารือต่อการดำเนินการพัฒนาชุมชนนิเวศเมืองมาย ๒ ครั้ง สรุปได้ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๓๐ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ สำนักงานนโยบายฯ ร่วมกับ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด จัดประชุมหารือร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายและบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่จัดทำโครงการภายใต้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเมืองและชุมชนเชิงนิเวศสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง โดยผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย นางอินทรีา เอี่ยมฉัตร ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ นายวีรนิตร ฐานสุพร ผู้อำนวยการกลุ่มงานสิ่งแวดล้อมชุมชน เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายฯ จำนวน ๓ คน บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด โดยนายธีรพันธ์ เมธังกูร ผู้จัดการส่วนพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน นายบวร วรรณศรี ผู้จัดการชุมชนสัมพันธ์และอนุรักษ์ธรรมชาติและเจ้าหน้าที่บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด จำนวน ๒ คน บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด โดยนางสาวจุฑามาศ จิตต์ชื่น Environment & CSR consultant เจ้าหน้าที่บริษัท เอสซีจีฯ จำนวน ๑ คน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย โดยนายไสว ลาภเกิด นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย เจ้าหน้าที่จำนวน ๔ คน และผู้นำชุมชน ๖ หมู่บ้าน ตำบลเมืองมาย ซึ่งการประชุมหารือดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

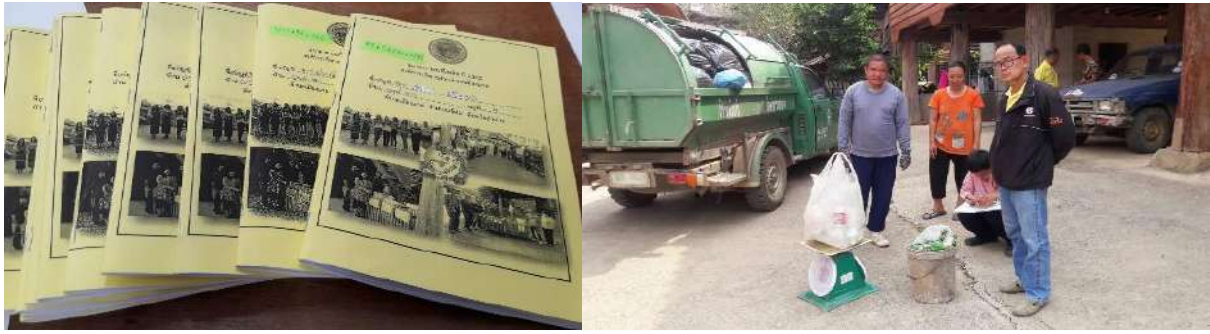
๑) สำนักงานนโยบายฯ นำเสนอความเป็นมาของการพัฒนาเมืองนิเวศตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน พร้อมทั้งกรอบการพัฒนาเมืองนิเวศของประเทศไทย และการขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวสู่การปฏิบัติในพื้นที่นาร่อง ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เป็นต้นแบบเมืองนิเวศชายฝั่งทะเล และเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้นแบบที่ราบลุ่มแม่น้ำ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย จะเป็นแห่งที่ ๓ ที่เป็นต้นแบบของชุมชนนิเวศที่ราบและหุบเขาภาคเหนือ

๒) บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด (มหาชน) ได้สรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๕ เดือนที่ผ่านมา (ตั้งแต่เดือนมกราคม-พฤษภาคม ๒๕๖๒) โดยเริ่มต้นตั้งแต่การนำกรอบการดำเนินงาน Eco City และเกณฑ์ชีวิตเมืองนิเวศ (Eco-City) ๖ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด นำเสนอต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อบต.เมืองมาย เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมิน แต่จากการสำรวจพื้นที่พบปัญหาหลายประการ อาทิ ตัวชี้วัดหลายตัวไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่จึงส่งผลกระทบต่อความครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถนำมาแสดงผลเป็นกราฟเรดาร์ที่ได้ แต่อย่างไรก็ตามได้พยายามปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและรวบรวมข้อมูลให้มีความเหมาะสมและเข้ากับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะหารือในรายละเอียดร่วมกับสำนักงานนโยบายฯ ต่อไป

๓) บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด นำเสนอการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมายที่ผ่านมา โดยดำเนินงานร่วมกับชุมชนโดยรอบโรงงานมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเสริมการทำฝายชะลอน้ำและขยายผลไปสู่ชุมชน โครงการคัดแยกขยะ ลดมลภาวะ เพื่อสุขภาพที่ดี และการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและภูมิปัญญาของท้องถิ่น การดำเนินการมุ่งเน้นให้ชุมชนมีการพัฒนาไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง มีจริยธรรม พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔) ผู้แทน อบต. เมืองมาย นำเสนอแนะนำพื้นที่ตำบลเมืองมาย ตั้งอยู่ในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง พื้นที่ตำบลเมืองมายทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ต๋า และป่าแม่มาย สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน ที่ราบส่วนมากอยู่ตามริมฝั่งลำห้วยแม่ต๋า และลำห้วยแม่ชี สภาพป่าไม่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยขอบเขตการปกครองของ อบต. เมืองมาย ครอบคลุมพื้นที่ ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เป็น หมู่ที่ ๒ บ้านนาไหม้ หมู่ที่ ๓ บ้านนางาม หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาน หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ และหมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๓,๓๐๔ คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๑,๐๐๔ ครัวเรือน ในอดีตชาวบ้านมีอาชีพตัดไม้สักไปจำหน่าย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ จึงมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชักลากไม้และการเลี้ยงช้าง แต่ปัจจุบันอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง อาชีพเสริมค้าขาย ปศุสัตว์ งานจักสาน ก่อสร้าง ตะกร้า (เนื่องจากมีไม้ไผ่จำนวนมาก) ซึ่งเป็นที่รู้จักในชื่อถ้องข้าวและตะกร้าเมืองมาย เนื่องจากมีตลาดอันมีคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ นอกจากนั้น มีการทำไม้กวาด การแปรรูปถั่วลิสงคั่วทรายนวมทั้งมีสถานที่สำคัญทางธรรมชาติ ประเพณี และพืชพันธุ์เฉพาะถิ่น เช่น ถ้ำปีกะลี ภาพเขียนโบราณ ถั่วป่ากึ่ง ซึ่งเป็นพืชเฉพาะถิ่นอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เป็น น้ำตกตาดหมอก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านนาไหม้ และถ้ำหล่มออง อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ รวมทั้งมีรอยพระพุทธรูป ประเพณีและเพลงพื้นบ้าน “คว่าจ้อย”

อบต. เมืองมาย มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมและพัฒนาอาชีพให้กับชุมชน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด มาอย่างต่อเนื่อง อันได้แก่ โครงการธนาคารขยะ โดยบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด ร่วมให้ความรู้และนำเจ้าหน้าที่ของ อบต.เมืองมาย ไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชนที่ประสบความสำเร็จในตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง และนำรูปแบบของโครงการธนาคารขยะมาปรับใช้กับเมืองมาย โครงการธนาคารขยะจัดตั้งขึ้นในปี ๒๕๖๑ โดยการดำเนินการของ อบต.เมืองมาย ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และผู้นำชุมชนทั้ง ๖ ตำบล มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

รูปที่ ๓-๑๗ แสดงการดำเนินโครงการธนาคารขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย

ที่มา : ข้อมูลโครงการธนาคารขยะ,องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ๒๕๖๑

(๑) จัดเก็บขยะมูลฝอยจากชุมชน ทุกวันอังคาร และวันพุธ

(๒) คัดแยกขยะ แบ่งเป็น ขยะอันตราย ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล และขยะทั่วไป และมีการดำเนินการจัดการขยะที่เก็บขึ้นมา ดังนี้

- ขยะอันตราย อบต.เมืองมาย จะนำมารวบรวมไว้และแจ้ง อบจ. ลำปาง มารับไปกำจัดตามหลักวิชาการ

- ขยะเปียก อาทิ เศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษผัก เศษเนื้อสัตว์ นำไปทิ้งในบ่อรวบรวมขยะของแต่ละหมู่บ้าน แต่ส่วนใหญ่จะมีเหลือในปริมาณที่น้อยมาก เพราะชาวบ้านนำไปให้อาหารสัตว์

- ขยะรีไซเคิล และขยะทั่วไป อาทิ ถุงพลาสติก กล่องใส่อาหาร ขวดพลาสติก แก้วกระดาษ จะรวบรวมและนำไปจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า โดยจะชั่งปริมาณขยะของแต่ละครัวเรือน จดบันทึกและนำเงินที่ได้มามอบให้กับชาวบ้าน นอกจากนี้ พลาสติกยังสามารถจำหน่ายให้กับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด เพื่อนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนในเตาเผา ส่วนชองกาแพและกระป๋องน้ำอัดลม จะนำไปให้กลุ่มแม่บ้านจักสาน นำไปทำหมวก และกระเป่า เพื่อจำหน่ายสร้างรายได้ ทั้งนี้ อบต. เมืองมาย ได้มีการบูรณาการเรื่องการจัดการขยะกับการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ให้เด็กและเยาวชนเข้ามาร่วม และจัดให้มีระบบจูงใจ โดยหากเด็กคนใดมีความสามารถสอบเข้าเรียนต่อได้ อบต. จะจัดสรรทุนการศึกษาให้เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็กรุ่นต่อไป

รูปที่ ๓-๑๘ แสดงผลิตภัณฑ์จักสานจากขยะรีไซเคิลของกลุ่มจักสานชุมชนหมู่ ๓ บ้านนางาม

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ตำบลเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

๒. เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ สำนักงานนโยบายฯ ร่วมกับ บริษัท เอสซีจีซีเมนต์ จำกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย และบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนนิเวศเมืองมายจากภาคประชาชน พร้อมทั้งร่วมกันจัดทำผังชุมชนเพื่อจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ หมู่ที่ ๒ บ้านนาใหม่ และหมู่ที่ ๓ บ้านนางาม กลุ่มที่ ๒ หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ และหมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง และกลุ่มที่ ๓ หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เงิน โดยมีนายก อบต. เมืองมาย เจ้าหน้าที่ อบต. คณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน และผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น ๓๕ คน เข้าร่วมการประชุม ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) โครงสร้างพื้นฐาน พบปัญหาสำคัญเรื่องเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับปรุง ซ่อมแซม ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อย่างไรก็ตามโครงสร้างพื้นฐานในปัจจุบัน อาทิ เส้นทางสัญจรหลักภายในหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีต เส้นทางระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตสลัถนนลูกรังในบางช่วง ส่วนเส้นทางไปพื้นที่เกษตรเป็นถนนลูกรัง เมื่อฝนตกเกิดเหตุหน้าดินถล่มปิดเส้นทางสัญจรอยู่บ้าง และเคยประสบภัยถนนขาดจากน้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งประสบปัญหาน้ำเอ่อล้นท่วมบ้านเรือนซ้ำซากในฤดูน้ำหลาก มีอ่างเก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรแต่ไม่เพียงพอ ปัจจุบันเพาะปลูกโดยรอฝนตกตามฤดูเพียงอย่างเดียว จึงมีรายได้จากผลผลิตปีละ ๑ ครั้ง ส่วนระบบประปาหมู่บ้านมีแหล่งน้ำดิบ ทั้งจากน้ำผิวดินและน้ำบาดาล แต่ประสบปัญหาน้ำไม่ผ่านมาตรฐาน มีการปนเปื้อนของเชื้ออีโคไล ประปาหมู่บ้านที่ใช้น้ำบาดาล มีปัญหาขุ่นและมีตะกอนหินปูน ชาวบ้านต้องซื้อน้ำมาบริโภค ปัจจุบันได้รับงบประมาณสนับสนุนก่อสร้างโรงผลิตน้ำดื่ม (๒ แห่ง) แต่ประชาชนยังมีข้อกังวลในเรื่องการปนเปื้อนของยาฆ่าแมลงในน้ำดื่มที่ผลิต สำหรับเรื่องสุขภาพอนามัย มี รพ.สต. จำนวน ๒ แห่ง มีแพทย์ประจำหน่วย แต่หากมีกรณีฉุกเฉินต้องเข้าไปใช้บริการโรงพยาบาลแจ้ห่ม ห่างออกไป ๓๐ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบต.เมืองมาย ร่วมกับบริษัท ปูนซีเมนต์ (ลำปาง) จำกัด และชุมชน สร้างฝายชะลอน้ำ จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ เลิกตัดไม้ ป่าบางส่วนฟื้นคืน เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวโพดลดลง เพราะเกษตรกรอายุมากทำไม่ไหว และลูกหลานไม่สืบทอด

๓. การจัดการของเสีย มีชาวบ้านบางส่วนนำขยะไปทิ้งในบ่อขยะ โดยไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกวิธี ส่งผลให้น้ำเสีย และสิ่งปฏิกูลปล่อยซึมลงดินไม่มีระบบจัดการ อย่างไรก็ตาม อบต.เมืองมาย ร่วมกับบริษัท ปูนซีเมนต์ (ลำปาง) จำกัด จัดทำโครงการธนาคารขยะ ส่งเสริมการคัดแยกขยะต้นทาง มีการรวบรวมขยะพลาสติกขายให้ อบต. ซึ่งมารับซื้อทุกวันพุธ ส่วนเศษอาหาร นำไปเลี้ยงสัตว์ ใส่ตามต้นไม้เป็นปุ๋ย เดิมแต่ละหมู่บ้านจะมีบ่อขยะ ปัจจุบันปิดไปแล้ว ๓ บ่อ และจะค่อยๆ ท่อยปิดจนครบ เนื่องจาก อบต. เมืองมาย มีเป้าหมายการพัฒนาเมืองมายไปสู่การจัดการขยะเหลือศูนย์ (Zero waste) หรือหมู่บ้านไร้ขยะ นอกจากนั้นบริษัท ปูนซีเมนต์ (ลำปาง) จำกัด มีนโยบาย Zero-burning รับซื้อวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชังข้าวโพด เพื่อนำไปใช้เป็นพลังงานทดแทนในโรงงานปูนซีเมนต์ ช่วยลดปัญหา PM ๒.๕ และภาวะโลกร้อนจากการเผาไร่ เสริมรายได้ให้เกษตรกรไทย สอดคล้องกับแนวคิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

๔. ความพร้อมรับการปรับตัวต่อภัยพิบัติ ในอดีตเมื่อปี ๒๕๔๘ ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำหลาก คราวเรือนได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะหมู่ ๒ และหมู่ ๓ ปี ๒๕๖๐ และปัจจุบันปี ๒๕๖๒ ประสบภัยแล้งรุนแรง ฝนทิ้งช่วงกว่า ๒ เดือน ไม่สามารถปลูกผลผลิตทางการเกษตรได้ อย่างไรก็ตามมอบต. ร่วมกับบริษัทปูนซีเมนต์ (ลำปาง) จำกัด และชาวบ้าน ร่วมกันสร้างฝาย เพื่อชะลอน้ำ ลดปัญหาน้ำท่วมและน้ำหลาก เนื่องจากพื้นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ และชาวบ้านหมู่ ๔ -๖ รับรู้การแจ้งเหตุน้ำท่วมน้ำหลากในพื้นที่ โดยจะยอมให้น้ำไหลเข้าท่วมบริเวณพื้นที่ของตนเอง เนื่องจากเป็นพื้นที่รับน้ำ

๕. คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม ประสบภัยแล้งไม่มีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก มีการปลูกข้าว ข้าวโพด และถั่วลิสงเป็นอาชีพหลัก มีรอบการผลิต ๑ ครั้ง/ปี มีต้นทุนการผลิตสูง เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ทำให้ส่วนใหญ่กำไรที่ได้ไม่เพียงพอ และจากข้อมูลการสุ่มตรวจเลือด พบโลหะหนักในเลือดของคนในชุมชน ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ประมาณ ๑๐๐ คน ผู้สูงอายุพึ่งพิงประมาณ ๑๐ คน แต่มีลูกหลานดูแล นอกจากนั้น คนในชุมชนต้องการกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน เพื่อแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

๖. ความต้องการพัฒนาในอนาคต ชาวบ้านบางกลุ่มต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำรายได้มาสู่ชุมชน เน้นวิถีดั้งเดิม ให้คนได้เข้ามาสัมผัส เข้ามาดูวิถีชีวิตของชาวบ้าน และบางกลุ่มต้องการคลองส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำซึ่งอยู่ในพื้นที่ เพื่อให้สามารถปลูกผักเพิ่มรายได้ช่วงหลังการทำนา และปลูกข้าวโพด รวมทั้งต้องการอ่างเก็บน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำใช้ในฤดูแล้ง นอกจากนั้นมีความต้องการพัฒนาเส้นทางสัญจรให้ดีขึ้น และการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ตลอดจนการขยายไฟฟ้าในหมู่บ้าน การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ดีขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน เช่น การผลิตไม้กวาด งานประดิษฐ์จากวัสดุรีไซเคิล รวมทั้งพัฒนาช่องทางการจำหน่าย เพื่อให้สามารถสร้างรายได้เพิ่ม

๗. ประเมินศักยภาพของพื้นที่ สามารถพัฒนาเมืองมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม แหล่งโบราณคดี (ภาพวาดมนุษย์โบราณ) ถ้าปักกะล่ง ถ้าผาวัง ซึ่งมีตำนานปลาผาผือก หล่มอ่าง น้ำตกตาดหมอก รอยพระพุทธรูปบาทเกือกแก้ว หน้าผาที่สวยงาม ลานกางเต็นท์รองรับนักท่องเที่ยว หอดูไฟกวดูที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกล มีเส้นทางเดินทางเข้าหมู่บ้าน ทั้งทางถนนและทางน้ำ (กิจกรรมล่องแพจากเขื่อนกิ่วลม) นอกจากนั้นยังมีกลุ่มที่หลากหลาย เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มทำน้ำพริก กลุ่มถั่วคั่วทราย กลุ่มทำไม้กวาด ฯลฯ รวมทั้งมีการทำปศุสัตว์ที่หลากหลาย เช่น เลี้ยง โคขุน (ขายลูกโค) เลี้ยงหมูขาว (ร้านรับซื้อ) หมูดำ (ส่วนใหญ่ขายภายในหมู่บ้าน) ปลาตุ๊ก ไก่เมือง นอกจากนั้นยังมีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ค้าวจ้อย และยังคงพบพืชเฉพาะถิ่น เช่น บ่ากิ้ง ส่วนสัตว์ เช่น หมูป่า ฯลฯ

๘. อุปสรรค/ปัญหา พบปัญหาเรื่องเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน น้ำอุปโภคบริโภคไม่ได้มาตรฐาน การจัดการของเสียยังไม่ถูกสุขอนามัย กรณีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมากอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาน้ำท่วมบ้านเรือนในฤดูน้ำหลาก ไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง วัยรุ่นออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน การทำไร่นอกหมู่บ้านที่ผูกขาดนายทุน

รูปที่ ๓-๑๙ แสดงกระบวนการระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย
 ที่มา :กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อระดมความคิดเห็น, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

รูปที่ ๓-๒๐ แสดงกระบวนการระดมความคิดเห็นต่อการจัดทำผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย
 ที่มา :กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อระดมความคิดเห็น, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

ผลวิเคราะห์ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

กระบวนการดำเนินงานในการวิเคราะห์ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำประเด็นการทบทวนแนวนโยบายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ระบบน้ำ พื้นที่สีเขียว การคมนาคมขนส่ง และการตั้งถิ่นฐาน รวมทั้งการประเมินสภาพแวดล้อมและศักยภาพในการดำเนินงาน การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคการพัฒนาเมืองที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย มาวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นที่มีความสำคัญหรือควรเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา (ตามลำดับ) ได้ดังนี้

อันดับ ๑ การมีกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน และการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน (ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)

อันดับ ๒ การจัดการน้ำอุปโภคและบริโภค

อันดับ ๓ การจัดการการเดินทาง

อันดับ ๔ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการของเสียและมลพิษ

๒. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำประเด็นเป้าหมายข้างต้นมาจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอแนะแนวทางเลือกในการดำเนินงานเมืองนิเวศด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ (ร่าง) แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมายต่อไป โดยกำหนดประเด็นครอบคลุม ทั้ง ๖ มิติ ๑๙ ด้าน เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอการพัฒนาเมืองตามดัชนีชี้วัดเมืองนิเวศ ได้แก่ ๑. มิติด้านการวางแผนและออกแบบเมือง ๒. มิติด้านการมีส่วนร่วม ๓. มิติด้านการจัดการทรัพยากรและพลังงาน ๔. มิติด้านการจัดการของเสียและมลพิษ ๕. มิติด้านการเสริมสร้างความสามารถในการป้องกันและปรับตัว และ ๖. มิติด้านคุณภาพชีวิตและส่งเสริมเศรษฐกิจ และสำนักงานนโยบายฯ บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย ลำปาง จำกัด และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ได้จัดประชุมภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งเพื่อหารือการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน โดยเฉพาะเรื่องที่ดินทำกิน ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย การจัดการคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งการให้ข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) ข้อเสนอแนะแนวทางเลือกในการดำเนินงานเมืองนิเวศ ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อมูล รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๒.๑ การประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมให้ข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และที่ดินทำกิน เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ (ลำปาง) จังหวัดลำปาง ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ การจัดการขยะมูลฝอย เสนอแนะต่อแนวคิดการจัดการขยะทั่วไปของ อบต.เมืองมาย ให้นำนโยบายการจัดการขยะต้นทาง และกรณีนำขยะมาล้างเพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดแยกเพื่อขาย หรือส่งโรงงานปูนซิเมนต์ฯ ในกระบวนการล้างจะต้องใช้น้ำในระบบ ซึ่งจะเกิดเป็นน้ำเสีย อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาการจัดการน้ำเสียเดิมของพื้นที่ ฯลฯ การจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เสนอแนะให้มีการฝึกอบรมคณะกรรมการประปาหมู่บ้าน

และให้ความรู้การดูแลระบบประปาหมู่บ้าน สร้างความรู้ความเข้าใจกับกลั่นคลอรีนให้ประชาชนในพื้นที่ ฯลฯ การจัดการที่ดินทำกิน เสนอแนะให้มีการจัดทำขอบเขตที่ดินทำกินพื้นที่ตำบลเมืองมาย โดยอุทยานแห่งชาติ ถ้ำผาไทยินดีสนับสนุนการจัดทำขอบเขตดังกล่าว เพื่อให้เกิดความมั่นใจในพื้นที่ทำกินของชุมชน และไม่ให้เกิดการบุกรุกเพิ่มเติมโดยจัดทำแนวเขตตามร่องรอยการใช้ประโยชน์ โดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียม ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวางแผนงาน คทช. และงบประมาณในอนาคต ฯลฯ การจัดการการท่องเที่ยวชุมชน อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท ยินดีที่จะสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากอุทยานฯ มีภารกิจหลักในการป้องกันป้องกันและรักษาพื้นที่ป่า แต่ภารกิจรองการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอุทยานฯ ยินดีจะให้ชาวบ้านเข้ามาจัดการร่วมกัน ฯลฯ ด้านสุขภาพ เสนอแนะข้อมูลตรวจวัดปริมาณฮอร์โมนเอ็นไซม์ โคลีนเอสเตอเรสในเลือดอยู่ในระดับไม่ปลอดภัย ข้อมูลนั้นกว้างเกินไป ต้องสุ่มตรวจเลือดของประชาชนทั้ง ๖ หมู่บ้าน จะเห็นภาพชัดเจนขึ้น การส่งเสริมเศรษฐกิจ เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนปลูกไม้เพิ่มเติมเพื่อใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย การแก้ปัญหาภัยแล้ง เสนอแนะให้เน้นการทำฝายชะลอน้ำ หรือการทำโครงการธนาคารน้ำฝน เป็นต้น

๒.๒ การประชุมหารือเพื่อรายงานความก้าวหน้าร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเมืองมายไปสู่ชุมชนเชิงนิเวศ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุม องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ การจัดการที่ดินทำกิน เสนอแนะให้จัดตั้งคณะทำงานจัดทำขอบเขตที่ดินทำกินตำบลเมืองมาย โดยมีอำเภอเจ้าหมื่น เป็นเจ้าภาพ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินการ ฯลฯ การจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เสนอแนะต่อแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ จุดสำคัญของพื้นที่ตำบลเมืองมายคือ ป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และใกล้แหล่งท่องเที่ยว อาทิ เขื่อนกัวลม และอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อีกทั้งพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาได้ เช่น ถ้ำ น้ำตกในพื้นที่ แต่ต้องดึงศักยภาพของพื้นที่มาใช้ โดยต้องมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ทุกคนร่วมเป็นเจ้าของและเสนอแนะแนวความคิดร่วมกัน เพื่อพัฒนาเป็นแผนงาน โครงการ ที่ทุกฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน นอกจากนี้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรยึดหลักแนวคิดที่ว่า ไม่ให้เอาการท่องเที่ยวนำ เอาคุณภาพชีวิตนำ และการท่องเที่ยวจะตามมาเอง ฯลฯ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เสนอแนะแนวทางการจัดการขยะแบบครบวงจรตามที่บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด เสนอ และเห็นควรมีการปิดบ่อขยะที่ไม่ได้มาตรฐานในเขตพื้นที่ป่าไม้ โดยเสนอให้หน่วยงานกรมป่าไม้ และด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการปิดบ่อขยะให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ (เบื้องต้นอาจใช้ดินกลบทับ) ปัจจุบันได้ยกเลิกใช้บ่อขยะในพื้นที่แล้ว ๓ บ่อ อนาคตต้องการเลิกใช้บ่อขยะทั้งหมด ฯลฯ การจัดการน้ำเพื่อการบริโภค ขอให้ตรวจสอบเรื่องสารพิษตกค้างในน้ำดื่มด้วย ด้านภัยพิบัติ เสนอให้เพิ่มเติมด้านการจัดการความเสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และแนวทางรับมือการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการจัดทำแผนความเสี่ยงเฉพาะด้าน เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร เป็นต้น

๒.๓ การประชุมภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนา (ร่าง) แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๕.๓๐ น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย อำเภอเจ้าหมื่น จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมพิจารณา (ร่าง) ข้อเสนอแนะแนวทางเลือกในการดำเนินงานเมืองนิเวศ ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การจัดการน้ำเพื่อการบริโภค/น้ำประปา ให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการจัดการคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค โดยอบต.เมืองมาย เป็นเจ้าภาพหลักและประสานหน่วยงานเข้ามาร่วมดำเนินการ ฯลฯ ด้านการจัดการ

การเดินทาง เรื่องเส้นทางสัญจร เนื่องจากติดปัญหาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติไม่สามารถก่อสร้างได้ เสนอแนะให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาช่วยแก้ไข ซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมและดำเนินการให้ถูกต้อง รวมทั้งเสนอแนะการพัฒนาเส้นทาง อบต.เมืองมาย ผ่านไปอำเภอแจ้ห่ม สามารถส่งเสริมและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ควรมีการสำรวจและจัดทำแผนที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รวมทั้งพื้นที่โดยรอบ ฯลฯ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เสนอแนะการส่งเสริมการท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตเชิงเกษตรกรรม ท้องถิ่นค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนตนเอง รวมทั้งเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับพื้นที่โดยรอบ ฯลฯ ด้านเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ชุมชนลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เสนอแนะการส่งเสริมการปลูกไม้ ไม้ผล ฯลฯ ด้านทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร เสนอการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ฯลฯ ด้านพื้นที่สีเขียว เสนอแนะการส่งเสริมปลูกต้นไม้ ต้องส่งเสริมการดูแลรักษาเพื่อความยั่งยืน และต้องการให้ทุกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการและแบ่งหน้าที่กันในแต่ละหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมปลูกต้นไม้หลากหลายสายพันธุ์ ปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย อบต.เมืองมาย อยู่ระหว่างดำเนินการปิดบ่อขยะชุมชนไม่ได้มาตรฐานในพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดตามนโยบายของรัฐบาล พร้อมทั้งส่งเสริมการคัดแยกขยะต้นทางให้แก่ชุมชน ฯลฯ ด้านการจัดการคุณภาพอากาศ เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาด ๒.๕ ไมโครกรัม (PM ๒.๕) ตามแนวคิด Zero Burn ของบริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด เสนอ โดยรับซื้อฟางข้าว ชังข้าวโพดจากเกษตรกรในพื้นที่เพื่อลดการเผา ฯลฯ ด้านการจัดการน้ำเสีย เสนอแนะนำแนวคิดการจัดการน้ำเสียปลายทางของเทศบาลนครลำปาง มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ฯลฯ ด้านวัฒนธรรม เสนอแนะการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นถิ่น ด้านคุณภาพชีวิต เสนอแนะการพัฒนาอาชีพให้ผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจ เสนอแนะให้จัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชนและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ของชุมชน เป็นต้น

๓. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมหารือการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน และการให้ข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) ข้อเสนอแนะแนวทางเลือกในการดำเนินงานเมืองนิเวศ ดังกล่าวข้างต้น มาประกอบการพัฒนาและจัดทำ (ร่าง) **แผนชุมชนเชิงนิเวศระดับชุมชน** และจัดประชุมภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ การประชุมหารือการกำหนดเมืองมายเป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ เร่งรัดการกำหนดให้พื้นที่ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ซึ่งตั้งอยู่เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ตาและแม่มาย เป็นพื้นที่เป้าหมายของ คทช. ภายในปี ๒๕๖๓ โดยจัดทำหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานการนำพื้นที่ตำบลเมืองมาย เสนอต่อคณะอนุกรรมการจัดที่ดินพิจารณากำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายของ คทช. โดย ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ทำหนังสือประสานสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง และ ๒) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหนังสือประสานกรมป่าไม้ นอกจากนี้ ให้ อบต. เมืองมาย รวบรวมข้อมูลรายละเอียด เช่น เขตการปกครอง ขอบเขตหมู่บ้าน ฯลฯ จัดส่งให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ รวมทั้งให้ อบต.เมืองมาย พิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการสำรวจตรวจสอบข้อมูลฯ ระดับพื้นที่ในพื้นที่ที่มีการครอบครองหลังปี ๒๕๔๕ และอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ (พื้นที่ ๖๓๓-๑-๓๗ ไร่) และพื้นที่ต้นน้ำในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔ และ ๕

(พื้นที่ ๒,๓๙๔-๑-๐๐ ไร่) รวมพื้นที่ทั้งหมด ๓,๐๒๗-๒-๓๗ ไร่ ตลอดจน เสนอแนะให้จัดตั้ง “กลุ่มชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย” ในแอปพลิเคชัน LINE เพื่อติดตามและสอบถามความก้าวหน้าการดำเนินการในประเด็นคทช. และประเด็นอื่นๆ เป็นต้น

๓.๒ การประชุมหารือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเมืองมายสู่การเป็นชุมชนเชิงนิเวศ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ซึ่งผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมได้รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม รายงานการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ของตำบลเมืองมาย คือ โครงการไผ่และหวาย โดยให้การสนับสนุนกล้าพันธุ์ไผ่แก่เกษตรกร พาไปศึกษาดูงานชุมชนที่ปลูกไผ่ประสบความสำเร็จ ฯลฯ พร้อมทั้งมีแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๔ เพื่อลดการใช้สารเคมี โดยมีพื้นที่นำร่องที่หมู่ที่ ๔ บ้านนางาม เป็นต้น กศน.ตำบลเมืองมาย กล่าวถึงการดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการจักสาน ให้กลุ่มชาวบ้านหมู่ที่ ๓ และหมู่ที่ ๕ ออกแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ในรูปแบบอื่นๆ เช่น ที่วางจาน ถาดอาหาร ฯลฯ การแปรรูปวัสดุทางการเกษตร เช่น นำเปลือกข้าวโพดมาทำภาชนะใช้ภายในชุมชน นำเศษวัสดุทางการเกษตรมาอัดเป็นถ่าน เป็นต้น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ ลำปาง ได้จัดทำเอกสารเสนอความเห็น โดยเสนอแนะเรื่องระบบประปาหมู่บ้าน เช่น ควรมีการเผ่าระวังคุณภาพแหล่งน้ำดิบ โดยดกกิจกรรมที่อาจทำให้เกิดการปนเปื้อน เช่น ไม่ปล่อยและระบายน้ำทิ้งหรือของเสีย (ขยะมูลฝอย) จากบ้านเรือนลงแหล่งน้ำ เนื่องจากระบบประปาหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นระบบประปาผิวดินมีแหล่งน้ำดิบมาจากห้วยแม่ขี และห้วยแม่ตา ฯลฯ บริษัท เอสซีจี ซีเมนต์ จำกัด รายงานผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน เพื่อเป็นฐานข้อมูลของพื้นที่ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการดำเนินงานอื่น ๆ ในอนาคต ซึ่งพบว่า คุณภาพน้ำผิวดิน ทางด้านกายภาพ ชีวภาพ ผ่านมาตรฐานทั้งหมด ตรวจพบเชื้ออีโคไลแต่อยู่ในระดับไม่เกินมาตรฐานกำหนด และคุณภาพดิน ผ่านมาตรฐาน ไม่พบการตกค้างของสารเคมีจากการเกษตร ยกเว้นสารหนู พบค่าเกินที่มาตรฐานกำหนด และสืบค้นจากผลการศึกษา พบว่า คุณสมบัติดินภาคเหนือ มีสารหนูเป็นส่วนประกอบของดินสะสมในปริมาณมาก ตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ แต่อยู่ในรูปสารประกอบที่ไม่อันตราย นอกจากนั้น ได้มีการประกาศรับซื้อวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชังข้าวโพด ตามนโยบาย SCG Zero Burn แล้ว

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ เสนอให้หน่วยงานที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเรื่องพันธุ์ป่า เข้ามาศึกษาพืชป่า “บ่ากิ้ง” พบมากที่หมู่ ๑ บ้านแม่เป็น ถั่วชนิดนี้ให้น้ำมันปริมาณมาก รสชาติดี ชุมชนเอามาย่างไฟใส่น้ำพริกได้ และเป็นพืชพื้นถิ่นพบน้อยมากจังหวัดลำปาง รวมทั้งเห็นควรให้มีการทำแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเริ่มต้นจากการรู้ตัวตนของชุมชน ของดีของชุมชน สถานที่สำคัญ ประวัติของตำบลเมืองมายอดีตเป็นบ้านช้างเมืองช้าง รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้านการใช้สมุนไพร เพื่อรักษาโรคและอื่นๆ พร้อมทั้งจัดทำเป็นองค์ความรู้ให้ชุมชน เป็นต้น

๓.๓ การประชุมเพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย ซึ่งที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง (ร่าง) แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย รายประเด็น พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผน ตลอดจนเสนอให้ อบต.เมืองมาย จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย โดยมี นายก อบต. เมืองมาย เป็นประธาน นายอำเภอแจ้ห่ม สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ เป็นที่ปรึกษา บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย ลำปาง จำกัด เป็นที่ปรึกษาและคณะทำงาน และผู้แทนส่วนราชการระดับ อำเภอ อาทิ กศน. เกษตรอำเภอแจ้ห่ม พัฒนาชุมชน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำปาง รวมทั้ง ผู้นำชุมชน ร่วมเป็นคณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ อบต.เมืองมาย เป็นฝ่ายเลขานุการ

๔. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำข้อคิดเห็นจากการประชุมดังกล่าวมาพัฒนาเป็น “แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย” จังหวัดลำปาง โดยมีรายละเอียดในส่วนที่ ๔ **แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศ**

๔. แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศ

แผนและผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง

ขอบเขตการวางแผนและผังนโยบายเมืองนิเวศ

ขอบเขตชุมชนนิเวศครอบคลุมพื้นที่ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ประกอบด้วยหมู่บ้าน ๖ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านแม่เบิน หมู่ที่ ๒ บ้านนาใหม่ หมู่ที่ ๓ บ้านนางาม หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่งาม หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ และหมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง

วิสัยทัศน์

“มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน มีดิน น้ำ ป่า ที่อุดมสมบูรณ์ และคงไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรม ขณะเดียวกันรู้เท่าทันยุคสมัย”

ยุทธศาสตร์และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

แผนงานที่ ๑.๑ สร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

แผนงานที่ ๑.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างเศรษฐกิจสีเขียว

แผนงานที่ ๒.๑ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพสู่เศรษฐกิจสีเขียว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แผนงานที่ ๓.๑ สร้างอาวุธทางปัญญา เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างชาญฉลาด ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ไม่สูญเสียประโยชน์หรือโอกาสที่จะเกิดแก่ชุมชน

แผนงานที่ ๓.๒ เสริมสร้างบทบาทและศักยภาพผู้สูงวัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการมรดกทางประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

แผนงานที่ ๔.๑ การรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรม

แผนงานที่ ๔.๒ สืบสาน ถ่ายทอด ใช้ประโยชน์มรดกวัฒนธรรมของชุมชน และเสริมสร้าง

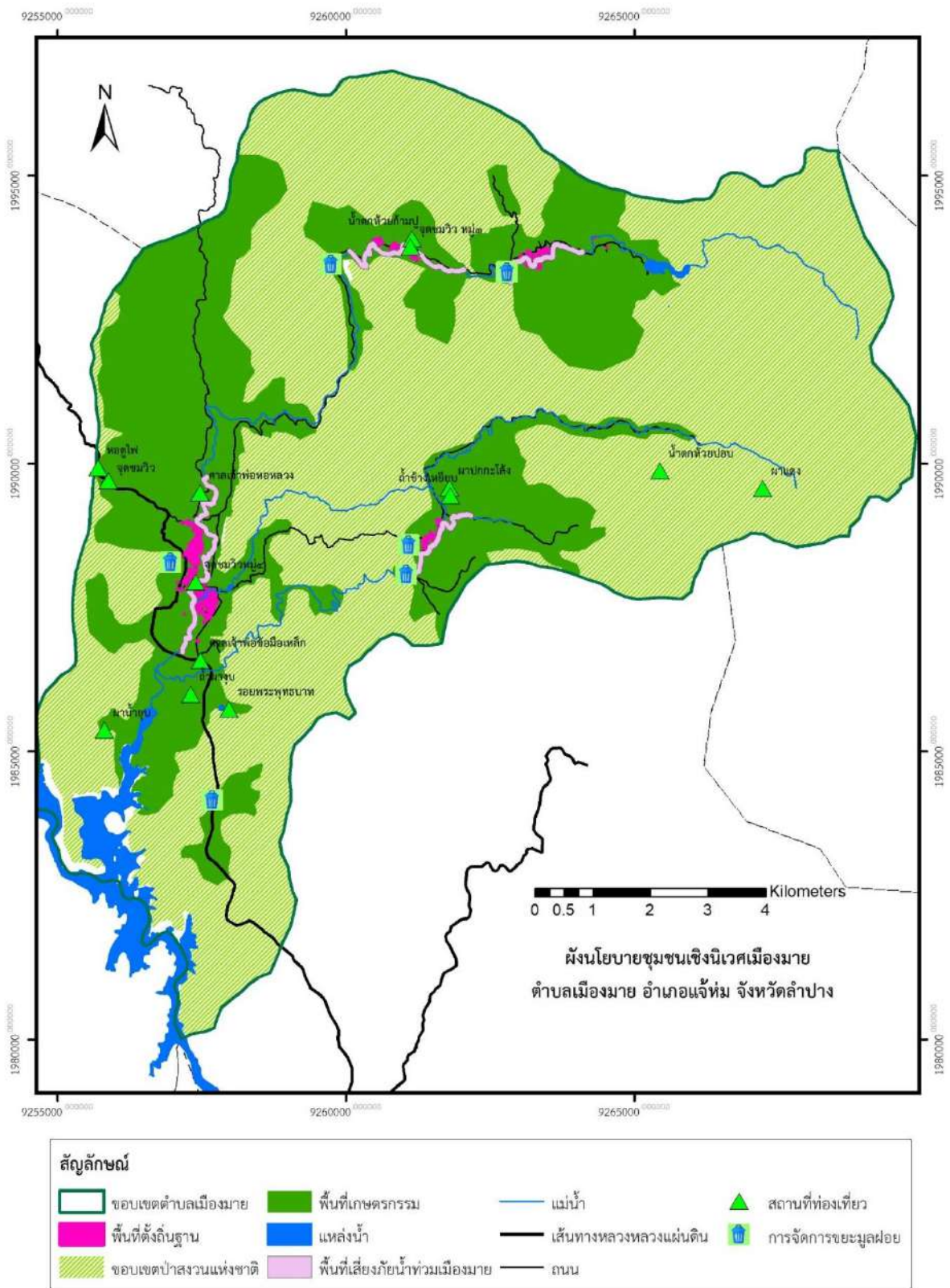
วัฒนธรรมนิเวศ

โดยมีรายละเอียดแผนงานและโครงการ ดังตารางที่ ๔-๑

ตารางที่ ๔-๑ แผนนโยบายชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ระดับชุมชน ในภาพรวม

สถานการณ์ปัญหา สำคัญของตำบลเมืองมาย	การมีกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกินและการส่งเสริมเศรษฐกิจ ชุมชน (ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)	การจัดการน้ำอุปโภค และบริโภค	การจัดการการเดินทาง	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการของเสียและมลพิษ	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการของเสียและมลพิษ		
แผนนโยบายชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ระดับชุมชน							
วิสัยทัศน์	“มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน มีดิน น้ำ ป่า ที่อุดมสมบูรณ์ และคงไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรม ขณะเดียวกันรู้เท่าทันยุคสมัย”						
ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์อย่าง ยั่งยืน		ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างเศรษฐกิจสีเขียว	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมคุณภาพชีวิต		ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการมรดกทางประเพณีและวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น	
แผนงาน	แผนงานที่ ๑.๑ สร้างความมั่นคง ฐานทรัพยากร ธรรมชาติของชุมชน	แผนงานที่ ๑.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน สีเขียว	แผนงานที่ ๒.๑ เสริมสร้างความมั่นคง ด้านอาชีพสู่เศรษฐกิจสีเขียว	แผนงานที่ ๓.๑ สร้างอาวุธทางปัญญา เพื่อจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนอย่างชาญฉลาด ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ไม่ สูญเสียประโยชน์ หรือโอกาสที่จะเกิด แก่ชุมชน	แผนงานที่ ๓.๒ เสริมสร้างบทบาท และศักยภาพผู้สูงวัย	แผนงานที่ ๔.๑ การรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ มรดกทางวัฒนธรรม	แผนงานที่ ๔.๒ สืบสาน ถ่ายทอด ใช้ประโยชน์มรดก วัฒนธรรมของชุมชน และเสริมสร้าง วัฒนธรรมนิเวศ
โครงการ/กิจกรรม	๑.๑.๑ โครงการการจัดการ ที่ดินทำกิน	๑.๒.๑ โครงการน้ำดื่ม สะอาด ปลอดภัย ทั่วถึงทุกชุมชน	๒.๑.๑ โครงการเกษตรกรรม ยั่งยืน	๓.๑.๑ โครงการคน เมืองมายร่วมดูแล รักษา และสร้างสิ่งแวดล้อม ที่ ดีแก่ชุมชน	โครงการเครือข่าย ผู้สูงวัย	โครงการรวบรวมองค์ ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมรดกทางวัฒนธรรม	โครงการสืบสานถ่ายทอด ใช้ประโยชน์มรดก วัฒนธรรม ของชุมชน
	๑.๑.๒ โครงการจัดการ น้ำอย่างยั่งยืน โดยชุมชน:น้ำ เพื่อการบริโภค และเกษตรกรรม	๑.๒.๒ โครงการหมู่บ้าน ไร้ ขยะมูลฝอย หรือหมู่บ้าน Zero Waste	๒.๑.๒ โครงการส่งเสริม การปลูกไม้	๓.๑.๒ โครงการเสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ และศักยภาพ เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลง			
	๑.๑.๓ โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ป่า และใช้ประโยชน์ พื้นที่ป่า และเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในชุมชนอย่างยั่งยืน	๑.๒.๓ โครงการจัดการ น้ำ เสียชุมชน ๑.๒.๔ โครงการถนนสีเขียว ๑.๒.๕ โครงการไฟฟ้าชุมชน	๒.๑.๓ โครงการพัฒนา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ๒.๑.๔ โครงการพัฒนา อาชีพเสริม	๓.๑.๓ โครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา โรงเรียนในพื้นที่ถึง ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๖			
		๑.๒.๖ โครงการป้องกัน รongรับ ความเสี่ยงจาก ภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ					

ผังนโยบายชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย ระดับตำบล

รูปที่ ๔-๑๒ แสดงผังชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย จังหวัดลำปาง ระดับตำบล

ที่มา : ข้อมูลจากแผนที่ทำมือ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศเมืองมาย, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๒

บรรณานุกรม

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๑). รายงานฉบับสุดท้าย โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวคิดต้นแบบเมืองนิเวศ (Eco-City) เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย. (๒๕๖๑). แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย
- สำนักสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ ลำปาง. (๒๕๖๑) ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำตัวอย่างประปาหมู่บ้าน. จังหวัดลำปาง: สำนักสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๒ ลำปาง.
- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล. (๒๕๖๑) ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย จังหวัดลำปาง: สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล
- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง. (๒๕๖๒) ข้อมูลผลการสำรวจตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ป่าแม่ตาและป่าแม่มาย จังหวัดลำปาง : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓
- สำนักงานจังหวัดลำปาง (๒๕๕๗). ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดลำปาง (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.lampang.go.th/t_lampang/L๑๑.htm (วันที่ค้นข้อมูล ๑ กันยายน ๒๕๖๒)
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง. (๒๕๕๙). องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://hkm.hrdi.or.th/knowledge/detail/๑๗๑> (วันที่ค้นข้อมูล ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

- จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย** : กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
- คณะที่ปรึกษา** : **สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
นางรวิวรรณ ภูริเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายประเสริฐ ศิรินภาพร รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นางอินทรี เอี่ยมฉัตร ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด
นายศานิต เกษสุวรรณ ผู้อำนวยการธุรกิจสัมพันธ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน
นายปัญญา โสภาศรีพันธ์ ผู้อำนวยการธุรกิจสัมพันธ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน
บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด
นายวิสุท จงเจริญกิจ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย
นายไสว ลาภเกิด นายกองคการบริหารส่วนตำบลเมืองมาย
ว่าที่ ร.ต.อรุณศักดิ์ ปัญญาเย็น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย
- คณะผู้ดำเนินงาน** : **สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
นายวีรนิต ฐานสุพร ผู้อำนวยการกลุ่มงานสิ่งแวดล้อมชุมชน
นางชรีณี สุวรรณทัต นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นายวิทยา ตั้งพิทยาเวทย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นายกฤษฎา ชีวีวัฒน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นางสาวศศิธร สำเนียงวรรณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสันติภาวี นิพนธ์กิจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ
: **บริษัท เอสซีจี ซิเมนต์ จำกัด**
นางสาวจุฑามาศ จิตต์ชื่น ที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม
: **บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด**
นายบวร วรรณศรี ผู้จัดการหน่วยงานชุมชนสัมพันธ์และอนุรักษ์ธรรมชาติ
นายธนะกรณ์ อินทียศ เจ้าหน้าที่หน่วยงานชุมชนสัมพันธ์และอนุรักษ์ธรรมชาติ
: **องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย**
นายพิทักษ์ ดีมาก ผู้อำนวยการกองช่าง
นายบรรเจ็ด รุ้ดี หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย
นางสาวขวัญชนก ทำนา นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางสาวพรกนก ลาภเกิด ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ